

ترکرایچون عقائد ترجمه لری: ۳

ابو القاسم الحکیم السمرقندی

# السواد الاعظم ترجمه سی

تصحیح

مصطفی المورهوی و محمود الداغستانی

مترجم

عینی افندی

تشریح حاضریان

محمد فاتح اوزدیر



### بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد خاتم النبيين والمرسلين وعلى آله وصحبه اجمعين (وبعد) رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تيرنك مذهبندن سؤال اولنور ايسه جواب ويريلور كه مذهبي طريق مستقيمدر نتكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بيورديكه موسى نك قومي كندندنصكره يتش بر فرقهيه افتراق ايدوب يتش فرقهسي هلاك اولوب وبر فرقهسي خلاص اولدى وعيسى نك قومي كندندنصكره يتش ايكي فرقهيه افتراق ايدوب يتش بر فرقهسي هلاك اولوب وبر فرقهسي خلاص اولدى وبم اتم دخی يقينجق زمانده يتش اوج فرقهيه افتراق ايدوب يتش ايكي فرقهسي هلاك اولور وبر فرقهسي خلاص اولور واصحاب كرام رضوان الله عليهم اجمعين حضرتلري سؤال بيورديلر كه يا رسول الله اول خلاص اولان فرقه كيملردر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديكه اصحاب السنه والجماعتدر ودخی سواد اعظم بودر ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بيورديكه بر كمسه جماعته بر شبر مقداری مخالفت ايدر ايسه اسلام خلقهسي بوينندن اخراج ايلدى ودخی سواد اعظمك علامتی انسان التمش ايكي خصلت ايله متصف اولمقدردر

- (۱) اولكيسي ايماننده شك ايدوب انا مؤمنٌ اِنْ شَاءَ اللهُ ديميه
- (۲) ايكنجيسي جماعت مسلمينه مخالفت ايليه
- (۳) اوچنجيسي هر فاجر وصال كسنه نك اردنده نماز قيلهسي حق بيله
- (۴) دردنجيسي اهل قبله دن كسه ي ذنب سبيله اول ذنب مستحل اولمده تكفير ايليه
- (۵) بشنجيسي اهل قبله دن هر يوك و كوچك كسنه نك جنازه نمازني قيلهسي حق بيله
- (۶) التنجيسي تقديرك خبرني وشرني الله تعالى دن بيله
- (۷) يدنجيسي مسلمين اوزرينه من غير حق سيف ايله خروج ايتيه
- (۸) سكرنجيسي ايكي خفته سفرده وحضرده مسح جائز اولديغني حق بيله
- (۹) طقوزنجيسي هر اميرك اردنده يران وجمعه نمازني ادا ايلهسي حق بيله
- (۱۰) اوننجيسي ايمان واجب تعالى نك عطاسي اولديغني حق بيله
- (۱۱) اون برنجيسي عبادك افعالي الله تعالى نك مخلوق اولديغني حق بيله
- (۱۲) اون ايكنجيسي قرآن الله تعالى نك كلامي اولوب غير مخلوق اولديغني حق بيله
- (۱۳) اون اوچنجيسي قبر غذايني حق بيله
- (۱۴) اون دردنجيسي قبرده منكر ونكيرك سؤالي حق بيله

- (١٥) اون بشنجیسی حی اولان کمنسه نك دعاسی و صدقه سی امواته منفعتی اولدیغنی حق بیلله
- (١٦) اون التنجیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك شفاعتنی حق بیلله
- (١٧) اون یدنجیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك معراجنی حق بیلله
- (١٨) اون سکرینجیسی قیامت کوننده عمل دقترنی اوقومسنی حق بیلله
- (١٩) اون طقوزنجیسی قیامت کوننده حسابی حق بیلله
- (٢٠) یکرمنجیسی میزانی حق بیلله
- (٢١) یکرمنجیسی صراطی حق بیلله
- (٢٢) یکرمنجیسی جنت و جهنم الآن مخلوق اولوب فانی اولمیه جققلرنی حق بیلله
- (٢٣) یکرمنجیسی الله تعالی قیامت کوننده قوللرنی واسطه سز حساب ایلمسنی حق بیلله
- (٢٤) یکرمنجیسی عشره مبشره بی جنتلکدر دیو شهادت ایلمیه
- (٢٥) یکرمنجیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم دینصرکه اَمَتک افضل ای ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه اولدیغنی و خلافتنی حق بیلله
- (٢٦) یکرمنجیسی ابو بکر الصدیق دینصرکه اَمَتک افضل عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اولدیغنی و خلافتنی حق بیلله
- (٢٧) یکرمنجیسی ابو بکر الصدیق و عمر بن الخطاب دینصرکه اَمَتک افضل عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه اولدیغنی و خلافتنی حق بیلله
- (٢٨) یکرمنجیسی ابوبکر و عمر و عثمان رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضرتلرندینصرکه اَمَتک افضل علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه اولدیغنی و خلافتنی حق بیلله
- (٢٩) یکرمنجیسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اصحابنه طعن ایلمیه
- (٣٠) اوتوزنجیسی واجب تعالی نك غضبی و رضاسی مخلوقاتك غضبی و رضاسی مثللو اولدیغنی حق بیلله
- (٣١) اوتوز برنجیسی بلا کیف رؤیه الله تعالی بی حق بیلله
- (٣٢) اوتوز ایکنجیسی انبیای عظامك مرتبه سی اولیای کرامك مرتبه سندن اعلی اولدیغنی حق بیلله
- (٣٣) اوتوز اوچنجیسی اولیای کرامك کرامتنی حق بیلله
- (٣٤) اوتوز دردنجیسی سعید اولان کمنسه الله تعالی نك عدلی ایلمه شقی اولوب و شقی

- اولان کسنه الله تعالى نك فضلى ايله سعيد اولديغنى حق بيله
- (۳۵) اوتوز بشنجيسى انباى عظامك ومؤمينك عقلرى كُفارك عقلرندن اعلى اولديغنى حق بيله
- (۳۶) اوتوز التنجيسى واجب تعالى دائم خالق كل شئ اولديغنى حق بيله
- (۳۷) اوتوز يدنجيسى واجب تعالى ذاتى ايله عالم وقادر اولديغنى حق بيله
- (۳۸) اوتوز سكرنجيسى واجب تعالى نك عذابى جهنمده مذبنيه ذنبى مقدارى اولديغنى حق بيله
- (۳۹) اوتوز طقوزنجيسى واجب تعالى نك فعلى خير وشر اولديغنى واجب تعالى دن غير كسه فهم ايله ديكنى حق بيله
- (۴۰) قرقنجيسى مصحف شريفده يازيلان قرآن اولديغنى حق بيله
- (۴۱) قرق برنجيسى ايمان حقيقت ايله اولوب مجاز ايله اولديغنى حق بيله
- (۴۲) قرق ايكنجيسى بر مؤمن خصمنى ارضا ايتيوب فوت ايتديكى وقتده قيامت كونده حسانتدن اعطا اولنه جغنى حق بيله
- (۴۳) قرق اوچنجيسى طاعت توفيق ايله معصيت خذلان ايله مساوى اولديغنى حق بيله
- (۴۴) قرق دردنجيسى ايمان جارحتين اوزره اولديغنى يعنى قلب و لسان اوزره اولديغنى حق بيله
- (۴۵) قرق بشنجيسى بر كسنه قلبى ايله الله تعالى يى يلوب لسانى ايله اقرار ايتدككه كافر اولديغنى حق بيله
- (۴۶) قرق التنجيسى واجب تعالى يى بر شينه تشبيه ايلميه
- (۴۷) قرق يدنجيسى واجب تعالى يى مكان وزمان اثبات ايلميه
- (۴۸) قرق سكرنجيسى بعض اوقاتده كسب فرض اولديغنى حق بيله
- (۴۹) قرق طقوزنجيسى ايمان عمله مابين اولديغنى حق بيله
- (۵۰) اللنجيسى محسن ايله مسيئت ايمانى مساوى اولديغنى حق بيله
- (۵۱) الى برنجيسى بعد الموت بعثى حق بيله
- (۵۲) الى ايكنجيسى قيامت كونى حق بيله
- (۵۳) الى اوچنجيسى صلاة وتر بر سلام ايله اوچ ركعت اولديغنى حق بيله
- (۵۴) الى دردنجيسى امامك حدثى قومه حدث اولديغنى حق بيله
- (۵۵) الى بشنجيسى دورغون اولان آز صودن آبدست جائز اولديغنى حق بيله
- (۵۶) الى التنجيسى خفلرنى چيقاردق دقنصكره اياقلرنى غسل ايلسنى حق بيله

- (۵۷) الی یدنجیسی قان ولرین چیققدنصرکه اعاده وضوئی حق بیله  
 (۵۸) الی سکرنجیسی ایمان زیاده ونقصان اولدیغنی حق بیله  
 (۵۹) الی طقوزنجیسی ابلیس الله تعالی به عبادت ایتدیکی وقتده مؤمن اولدیغنی حق بیله  
 (۶۰) التمشجی محبتدن محبتی ایچون امر ونهی ساقط اولدیغنی حق بیله  
 (۶۱) التمش برنجیسی الله تعالی نك رحمتدن مایوس اولمق ككفر اولدیغنی حق بیله  
 (۶۲) التمش ایکنجیسی سوء خاتمدهن خوف ایلهكدر

### اولکی مسئله

مؤمن اولان کسنهیه واجب اولان ایمانده شك ایدوب انا مؤمنٌ اِنْ شَاءَ اللهُ دیمیه بلکه انا مؤمنٌ حَقًّا دیه زرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا﴾ [الحجرات: ۱۵] یعنی ایمانلرنده شك ایلهدیلر واجب تعالی خلقی اوج صنف اوزره ذکر بیوردی \* ای مخالف اولان کسنه نظر ایت که کندی نفسکی قننی صنفده بولورسن ودخی واجب تعالی مؤمنین حقتده ﴿اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا﴾ [الانفال: ۴] بیوردی وکافرلر حقتده ﴿اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا﴾ [النساء: ۱۵۱] بیوردی ومنافقین حقتده ﴿اِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ﴾ [النساء: ۱۴۵] ﴿مُذَبِّحِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ﴾ [النساء: ۱۴۳] اکر سوال اولنور ایسه مؤمن حق اولان کسنه جمیع خیراتی وجمیع طاعاتی عمل ایدر جوابده دینلورکه سنک قولکه نظرًا مؤمن اولان کسنه جمیع خیراتی وجمیع طاعاتی عمل ایلهدیکه مؤمن تسمیه اولنمز وکذلك سکا لازم کلورکه بر کافر جمیع شره وجمیع معاصیه مرتکب اولدیقه کافر تسمیه اولنمز اکر جوابده کافر تسمیه اولنمز دیرسه کافر اولور \* زرا واجب تعالی حکایت اوله رق بیوردیکه ﴿وَيَقُولُونَ تَزْمِنُ بِبَعْضٍ وَنُكْفَرُ بِبَعْضٍ وَهُمْ يَكْتُمُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا • اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا﴾ [النساء: ۱۵۰-۱۵۱] یعنی واجب تعالی نك انزال بیوردیغنی آیات کریمه نك بعضنه ایمان وبعضنه انکار ایدن کسنه لری کافر ایله تسمیه بیوردی واکر بر کسنه ایمانده انا مؤمنٌ اِنْ شَاءَ اللهُ دیو استننا ایدرسه نظر اولنور یا حالت ماضیه ایله استننا ایدرکه کنت مؤمنًا امسٍ اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی یاخود اَلآن مؤمنم دیو استننا ایدرکه انا مؤمنٌ السَّاعَةَ اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی یاخود زمان آتیده مؤمنم دیو استننا ایدر انا اكون مؤمنًا غداً اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی بو استننا جائزدر لکن بدعتدر زرا رسول الله صلی الله علیه وسلم

حضرتلری بیوردیکه بر کسنه حَقًّا مؤمن اولمديغي وقتده حقا کافر اولور و صَحَّاکْدَن اسنادی صحیح اولورق روایت اولنديکه بر کسنه عبد الله بن عباس رضی الله عنه حضرتلرندن سؤال ایلدی که یا ابن عباس اَنَا مُؤْمِنٌ حَقًّا ديهلم یاخود اَنَا مُؤْمِنٌ اِنْ شَاءَ اللهُ ديهلم عبد الله بن عباس رضی الله تعالى عنه حضرتلری جوابنده بیوردیکه (تَكَلَّتْ اُمُّکْ اَتُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَبِمَا جَاءَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ) یعنی توییخ مقامنده سنک الله تعالى به والله تعالى طرفندن کلان قرآنه ایمانک وارمیدر اول کسنه دخی نَعَمْ واردر دیو جواب ویردی بعده عبد الله بن عباس حضرتلری بیوردیکه (قُلْ اَنَا مُؤْمِنٌ حَقًّا) زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ ثُمَّ لَمْ يَرتَابُوْا﴾ [الحجرات: ۱۵] یعنی الله تعالی به ورسولنه شک ایلدیلر واکر مخالف اولان کسنه شَاءَ اللهُ صِرْتُ مُؤْمِنًا دیرسه بو استئناده فائده یوقدر واکر اِنْ شَاءَ اللهُ اَنْ اَكُوْنَ مُؤْمِنًا دیرسه بو استئنا دخی لایق دکلددر واکر لَمْ يَشَأْ اللهُ اَنَا صِرْتُ مُؤْمِنًا بِمَشِيَّتِيْ وَاخْتِيَارِيْ دیرسه بو کفرددر و دخی ایمانک حقیقتی الله تعالی به و ملائکه به و کجابلرینه ورسولنه و قیامت کوننه واولدکنصکره بعته و تقدیک خیری وشری الله تعالی دن اولدیغنه و جنتّه و جهنمه و میزانه ایمان کتوروب جبرائیل علیه السلام الله تعالی جانبندن هر نه کتوردیرسه حق بیلوب لسانی ایله اقرار و قلبی ایله تصدیق و اَنَا مُؤْمِنٌ حَقًّا دیوب اصلا شبهه ایلمیه ایمانک حقیقتی بودر ای مخالف اولان کسنه سن دیرسن که اَنَا مُؤْمِنٌ اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی نه شیئ استثناء ایدرسن یعنی بر کسنه فارسی لسانی اوزره خداهست اِنْ شَاءَ اللهُ و سروس هست اِنْ شَاءَ اللهُ و رستخیزبود اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی دیرسه کافر اولور و فارسی لسانی اوزره جائز اولمديغي وقتده لسانی عرییده دخی جائز دکلددر و كذلك جميع احکام شرعیه دخی بویله در مثلاً بر کسنه زوجه سنه اَنْتِ طَالِقٌ اِنْ شَاءَ اللهُ یاخود عیدینه اَنْتِ حُرٌّ اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی یاخود بَمِ اوزریمه فلان شیئ نذر اولسون یاخود بَعْتُ یاخود اِشْتَرَيْتُ اِنْ شَاءَ اللهُ تعالی دیرسه احکام شرعیه دن بر شیئ ایجاب ایستیوب استثناسی باطل اولور و كذلك ایمان دخی استثناء ایله باطل اولور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه به واجب اولان جماعت مسلمانیه مخالفت ایتمکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «لا تجتمع امتی علی الضلالة فن فارق جماعة المسلمين ولا یراه

حقا فانه ضال مبتدع» یعنی بنم امت ضلالت اوزره اجتماع ایلمز ویر کسنه جماعت مسلمینی حق بیلیموب مفارقت ایدر ایسه ضال مبتدعدر زیر جماعتی حفظ ایتک رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک سنتنک احکامندندر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک سنتنی حفظ ایتک فرضدر زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾ [الحشر: ۷] ﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾ [النجم: ۳-۴] یعنی رسول الله نه شیئی امر بیوررسه اطاعت ایدک ونهی ایلدیکی شیئدن منع اولنک ودخی رسول الله کندینک مرادی وهواسی ایله بر شیئی نطق ایلدی انجق واجب تعالی نک وحی وامری ایله نطق بیوردیلر ودخی سنداق صحیح اولهرق ابن عباس حضرتلرندن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه بر کسنه جماعت ایله واجب تعالی ایچون عبادت ایلدیکی وقتده اگر اصابت ایدرسه مقبول اولور واکر خطا ایدرسه الله تعالی عفو ایدر واکر وحدتده عبادت ایدرسه اصابت ایدوب مقبول اولمز واکر خطا ایدرسه معذب اولور بیوردیلر لکن اصابت ایلدیکی وقتده مقبولدر فضیلتی ناقص اولور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری صلواتی جماعت ایله حفظ ایلدی ویر کسنه جماعتی واجب وحق بیلمز ایسه مبتدعدر [والله اعلم]

### اوجنچی مسئله

مؤمن اولان کسنهیه واجب اولان هر صالح وفاجر کسنه نک آردنده نماز قیلیمسی حق بیلیمکدر واکر حق بیلیمزه رافضی اولور تحقیقا مؤمن اولان کسنهیه امام صالح اولسون یاخود فاجر اولسون یاخود زانی اولسون یاخود شارب الخمر اولسون آردنده نماز قیلیم جائزدر انجق مبتدع وکافرک آردنده نماز جائز دکدر سنداق صحیح اولهرق محمود الشامی دن روایت اولندیکه مرض موتده اصحابه خطاب اولهرق بیوردیکه بن سزله جمیع مسائلی نقل ایلدم انجق بر حدیث شریفی نقل ایتدم آتی دخی بو کون سزله نقل ایدهیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه اهل قبله کزی تکفیر ایلیمک ولو کگاه کبائر عمل ایلسونلر وهر میته نماز قیلیم وهر صالح وفاجرک آردنده نماز قیلیم وهر امیر ایله جهاد قیلیم وبونلری حق بیلیمک لازمدر [والله اعلم]

## دردنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان اهل قبله دن بر کمنه ذنبی سببيله ذنبی مُسْتَحْلٍ اولدقچه تکفیر ایلمیه مؤمن اولان کمنه یوز بیک مسله ايله زنا قیلسه یاخود یوز بیک مسلی قتل ایلسه یاخود یوز بیک کوب شرابی ایچرسه حلال اعتقاد ایدرک قیلدیغی وقتده ایمان دن خروج ایتر تنکه بر کافر جمیع خیراتی و جمیع طاعاتی قیلرسه دخی الله تعالی به والله تعالی جانبندن کلان شیئه ایمانی اولدقچه کفر دن خروج ایتر و كذلك مؤمن اولان کمنه جمیع معاصیه مرتکب اولسی ايله واجب تعالی به کافر اولدقچه ایمان دن خروج ایتر زیرا واجب تعالی مؤمن اولوب فسق و فجور و معصیت ايله مشغول اولان مؤمنین حقنده بیوردیکه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا﴾ [التحریم: ۸] ﴿وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ﴾ [النور: ۳۱] واجب تعالی به عاصی اولان مؤمنین توبه ايله خطاب اولندی کافر تسمیه اولندی اگر کاه سببی ايله کافر اولیدی الله تعالی کافر تسمیه ایدر ایدی و كذلك حضرت آدم صلوات الله علی نبینا وعلیه جنته دخول وقتنده شجره به تَرَبُّدَن نهی اولندی بعده شجره دن اکل ایلدیکی وقتده واجب تعالی ﴿وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى﴾ [طه: ۱۲۱] بیوردی و کَفَرَ آدَمُ بِرَبِّهِ بیورمدی و اگر عصیان سببی ايله انسان کافر اولیدی واجب تعالی و کفر آدَمُ بره بیورردی و كذلك هاروت ايله ماروت نحری شرب ایدوب و زنا بی قصد ایلدکلری سببی ايله واجب تعالی به عاصی اولوب و عذابه مستحق اولدقلرنده دنیانک عذابنی آخرتک عذابی اوزره اختیار ایلدیلر و الحاصل مؤمن اولان کمنه ذنوبی سببيله تکفیر اولتر و دخی سنداتی صحیح اوله رق شهءا بدر دن قرق کمنه دن روایت اولندیکه و جمله سی اتفاق ایلدیلرکه رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرتلری بیوردیکه یدی شیء هدایتدندر و اگر بر کمنه بو یدی شپشدن خروج ایدرسه جماعت دن خروج ایدر و مذکور یدی شیئی بیان بیوردیکه اهل قبله اوزره کفر و شرک و نفاق ايله شهادت ایتمک سرایرلرنی واجب تعالی به تفویض [احاله ایتمک و عهدته و یرمک و امانت ایتمک] ایدک و دخی اهل قبله دن بر کمنه وفات ایلدیکی وقتده نمازینی ادا ایدک و بیش وقت نمازه و جمعه به حاضر اولک و هر صالح و فاجر امامک اردنده نماز قیلک و هر امیر ايله عدوکه جهاد ایدک و اماملریکه سیف ايله خروج ایلمیک ولو جائز اولسونلر صلاحی

وعافیتی ایله دعا ایدک وهوانک جمیعستدن مجانبت ایدک اول وهوانک اولی وآخری باطلدر  
[عاقل ایچون بو قدری کافی والله أعلم]

### بشنجی مسئله

مؤمن اولان کسینه واجب اولان کبیر وصغیر میتة جنازه نمازی قبلقدر اول میت صالح یاخود فاجر اولسون زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اوغلی ابراهیمه صلاة جنازه بی ادا بیوردیلر بونده مسلمین بیننده اختلاف یوقدر واکر بر کسینه اهل قبله دن وفات ایتدیکی وقتده صغیر یاخود کبیر اولسون جنازه نمازینی حق ییلوب ادا ایتک واجبدر واکر حق ییلز ایسه مبتدع اولور زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «صَلُّوا عَلَی مَنْ مَاتَ مِنْ أَهْلِ الْقَبْلَةِ» یعنی اهل قبله دن بر کسینه وفات ایتدیکی وقتده نمازینی ادا ایدک بیوردیلر \*

### التنجی مسئله

مؤمن اولان کسینه واجب اولان تقدیرک خیرنی وشرنی الله تعالی دن اولدیغنی حق ییلکدر زیرا جبرائیل علیه السلام رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلردن ایمانی سؤال بیوردقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایمانی تفصیلا بیان بیوروب وحديثك آخرنده تقدیرک خیرنی وشرنی الله تعالی دن اولدیغنی بیان بیوردیلر ودخی هیچ بر شیئ الله تعالی نك قضاستدن غیر موجود اولمز وعبد واجب تعالی نك قضاسانی ازاله ایدمز ودخی قضا عبادک فعلنه حجت دکلددر وقضایه اعتماد وقضایی انکار کفرددر ودخی وایکی امرک بیننده مثی ایلک ایمان حقددر زیرا قدریه طائفه سی الله تعالی نك قضاسنه انکارلری ایله تکفیر وجبریه طائفه سی عبودیت فعلنی ترک ایدوب وقضایه اعتماد ایلرلیله تکفیر اولندی وبر کسینه قدر ایله جبرک بیننده سلوک ایدرسه طریق هدایده مستقیم اولمش اولور [عروة الوثقی به سلوک ایتمش اولور] وقدریه نك دعواسی خیر وشر عبدک فعلیدر واجب تعالی نك صنعی ایله دکلددر وجبریه نك دعواسی خیر وشر الله تعالی نك صنعی ایله در عبدک مدخلی یوقدر وبو ایکی فرقه بو امتک مجوسیلریدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه مؤمن حق اولان کسینه نك اعتقادی خیر وشرک فعلی

عبددن اولوب و تقدیری الله تعالی دن اولور<sup>(۱)</sup> [ثواب و عقاب الله تعالی نك تقدیری ایله دكل قوللرك فعللری ایله اولور والله تعالی بیوردیکه] ﴿وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ [الصفات: ۳۹]] فعل خیر عبادك افعالی اولوب و عبادك افعالی تقدیر الله تعالی دن اولور و دخی جبریة نك دعواسی خیر و شر الله تعالی دن اولوب کندولرینی وقت ذنوبده معذور و مجبور کوروب و کافرلر دخی کفرلرنده معذورلردر و قدریه نك دعواسی خیر و شر عبدك فعلی ایله اولوب واجب تعالی نك مشیثی الیه دکلدر و یو ایکی فرقه تکفیر اولندی زرا جبریة عبودیتی الله تعالی به اضافه ایلدیلر و قدریه ربوبیتی کندو نفسلرینه اضافه ایلدیلر و مذهب حق اولدرکه طاعت واجب تعالی نك قضاسی و تقدیر و توفیقی و مشیثی و رضاسی و امری ایله در و دخی معصیت واجب تعالی نك قضاسی و تقدیری و خذلانی ایله در و امری و رضاسی ایله دکلدر و دخی واجب تعالی نك جمیع احکامی اوچ وجه اوزره در بری واجب تعالی نك مشیثی و محبتی و امری تعلق ایدر اول اداء فرائضدر ایکنجی وجه واجب تعالی نك مشیثی و محبتی تعلق ایدوب و امری تعلق ایتز اول نوافلدر و اوچنجی وجه واجب تعالی نك مشیثی تعلق ایدوب و محبتی و امری تعلق ایتز اول معاصیدر و دخی واجب تعالی نك قضاسی درت وجه اوزره در قضاء طاعت و قضاء معصیت و قضاء نعمت و قضاء شدت و یونده مذهب حق اولدرکه واجب تعالی عبدنه اطاعت ایله قضا ایلدیکی و قتده عبد جهد و اخلاص ایله استقبال ایدوب حتی واجب تعالی توفیقی اکرام ایدر زرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ [العنکبوت: ۶۹] و دخی معصیت ایله قضا ایلدیکی و قتده عبد استغفار و توبه و ندامت ایله استقبال ایده

(۱) [مترجم یو حدیثلری ترجمه ایتیم ی اونومش] و قال رسول الله صلی الله علیه وسلم «الحق الذي يقول فعل الخير والشر مني وتقدير الخير والشر من الله تعالى والخير والشر هو افعال العباد وتقدير افعال العباد من الله تعالى» حدثنا الثقات باسنادهم عن ابن عباس رضي الله عنهما انه قال قال الله تعالى جل جلاله «انا خالق الخير والشر فطوبى لمن قدرت على يديه الخير وويل لمن قدرت على يديه الشر» وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم «ما من شيء اجهل طلباً ولا اسرع ادراكاً من حسنة حديثة للذنوب قديم لان الحسنات يذهبن السيئات ذلك ذكرى للذاكرين» حدثنا الثقات باسنادهم عن عمرو بن شعيب عن ابيه عن جده عن رسول الله صلی الله علیه وسلم انه قال لا بى بكر الصديق رضي الله عنه «يا ابا بكر لو اراد الله تعالى ان لا يعصى في الارض احد لما خلق ابليس لعنه الله»

حتی واجب تعالی توبه‌ی مغفرتی رزق ایلله ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ [البقرة: ۲۲۲] ودخی واجب تعالی عبدینه نعمت ایلله قضا ایلدیکی وقتده عبده لازم اولان شکر وحمایتدرکه حتی واجب تعالی زیاده اکرام ایلله زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾ [ابرهیم: ۷] ودخی شدت ایلله قضا ایلدیکی وقتده عبده لازم اولان صبر ورضا ایلله استقبال ایده حتی واجب تعالی آخرتده کرامتی اعطا ایلله زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ [الزمر: ۱۰] ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾ [آل عمران: ۱۴۶] ودخی بر کسنه معصیته واقع اولدیغی وقتده اول کسنه یه لایق اولان اولدرکه واجب تعالی دن واقع اولان قضایی عدل اعتقاد ایدوب وکندندن واقع اولان معصیته راضی اولیوب توبه واستغفار ایلدکر زیر قدریه طائفه‌سی واجب تعالی دن واقع اولان قضایی عدل اعتقاد ایلدیلر وجبریه طائفه‌سی ملامتی کندولرینه اعتقاد ایلدیلر معتزله طائفه‌سی مغفرتی بغير توبه اعتقاد ایلدیلر واکر واجب تعالی دن واقع اولان قضایی عدل بیلورسه مذهب قدردن تیره ایدر زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ اللَّهِ﴾ [النساء: ۷۸] واکر ملامتی کندندن بیلورسه مذهب جبریدن تیره ایدر زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الاعراف: ۲۳] واکر توبه واستغفار ایدر ایسه معتزله مذهبندن تیره ایدر زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا﴾ [نوح: ۱۰] واکر بر کسنه قضایه ایمانی اولیوب خیری وشری الله تعالی دن اولدیغنی اعتقاد ایلدیکی وقتده مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یدنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه لایق اولان مسلمین اوزرینه بغير حق سیف ایلله خروج ایلله زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه قاتل ایلله مقتول هر بری صاحبنی قصد ایلدیکی وقتده ایکیسی دخی نارده‌در ویر کسنه بر مؤمنی خطأ قتل ایلدیکی وقتده دینی وکفارتی لازم کلور ودخی بر کسنه متمعداً بر مؤمنی قتل ایلدیکی وقتده کافر دکلدر اگر دنیادن توبه ایلله خروج ایدرسه واجب تعالی توبه‌سنی قبول ایدر واکر توبه‌سن خروج ایدرسه واجب تعالی دیلرسه فضلی ایلله مغفرت ایدر و دیلرسه عدلی ایلله ذنوبی مقداری عذاب ایدر بعده جهنمدن اخراج

ایدوب جنته ادخال ایدر واکر بر کمسنه قاتل جهنمه مؤیددر دیرسه مبتدعدر زیرا بر مؤمن بر مؤمنی قتلی ایله تکفیر اولنز ودخی جهنمه مؤید باقی دکلدر جهنمه مؤید اولان انجی کافرلدر \*

### سکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمسنه واجب اولان ایکی خُفْسَه مسحی سفرده وحضرده حق بیلکدر مسافر ایچون اوج کون و اوج کیجه حدث وقتنده جائز اولوب ومقیم ایچون ابدست الوب مسحرینی کیدکد نصکره حدث وقتنده بر کون و بر کیجه مسح جائز اولدیغنی حق بیلده ودخی مسلمیندن غازی ومسافر وفاسق وقاطع الطريق وغیرلر حقنده حکم مساویدر جمله سی خُفْلَرِنَه مسح ایدرلر وچپلاق ایاغه مسح جائز دکلدر و بر کمسنه چپلاق ایاغه مسحی جائز کوررسه رافضی لَعَنَهُمُ اللَّهُ اولور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### طقوزنجی مسئله

مؤمن اولان کمسنه لایق اولان ایکی بیرام وجمعه نمازنی هر امیرك اردنده قیلسنی حق بیلکدر زیرا سلطانه اطاعت فرضدر وسیف ایله خروج وعصیان جائز دکلدر اکر عادل اولورسه اجری کندو نفسنه واکر ظالم اولورسه وزری کندو نفسنه اولور وهر حالده اطاعت لازمدر زیرا بر کمسنه سلطانه عاصی اولوب اطاعت ایلمدیکی وقتنده خارجیدر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾ [النساء: ۵۹] یعنی السَّالَطِينَ \*

### اونجی مسئله

مؤمن اولان کمسنه لایق اولان ایمان واجب تعالی نك عطاسی اولدیغنی حق بیلکدر اکر بر کمسنه واجب تعالی بکا ایمانی اعطا بیورمدیقه مؤمن اولم دیرسه جبرییه اولور جائز دکلدر واکر بر کمسنه ایمان بنم کندو نفسمنددر واجب تعالی نك عطاسی دکلدر دیرسه اولدخی قدریدر بو اعتقاد دخی جائز دکلدر تحقیقا ایمان واجب تعالی نك فضلی ورحمتی ایله عطاسیدر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿اللَّهُ يَخْتِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ﴾ [الشورى: ۱۳] ﴿ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ﴾ [الجمعه: ۴] ﴿وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[السجدة: ۱۳] «إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ» [آل عمران: ۱۶۰] «وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَبِهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ» [الاسراء: ۹۷] «قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا» [يونس: ۵۸] «إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ» [القصص: ۵۶] «مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكَلْبُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نَوْراً يُهْدِي بِهِ مَنْ شَاءَ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» [الشورى: ۵۲] «فَإِنْ يَشَأْ اللَّهُ يُخْطِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُخَيِّقُ الْحَقَّ يَكَلِّمُ بَعْضُهُمْ أَوْسَرَ مِنْ بَعْضٍ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» [النور: ۴۶] واکر بر کسسه ایمان مخلوقیدر یاخود غیر مخلوقیدر دیرسه دلیلنه نظر اولنور اصل ایمان قلب ایله معرفت ولسانله اقرار اتمکدر عبدک فعلی ایله اولان مخلوقدر وواجب تعالی نک صفاتی اولانی غیر مخلوقدر عبد لا اله الا الله کلمه سنی قاتل اولدیغی وقته لساننی تحریک عبدک فعلی وصفتی اولوب مخلوق اولور اما واجب تعالی نک صفاتی اولانی غیر مخلوقدر لکن عبدک قولى وفعلی وحرکتی ایله مقولی بیننده فرق واردر قولى وفعلی وحرکتی مخلوقدر ومقولى واجب تعالی نک صفاتی اولوب غیر مخلوق اولور وكذلك عبدک اقراری عبدک فعلی اولوب مخلوق اولور وعبدک اقرارینه اولان توفیق واجب تعالی نک صفاتی اولوب غیر مخلوق اولور ودخنی معرفت عبدک فعلیدر وتعریف واجب تعالی دندر والخاصل هر شئیکه عبدک فعلی اولورسه مخلوقدر واجب تعالی نک صفاتی اولورسه غیر مخلوقدر \* زیرا صواب اولان عبد جمیع افعالی ایله مخلوقدر وواجب تعالی جمیع صفاتی ایله غیر مخلوقدر [عقل ایچون بو قدری کافی]

### اون برنجی مسئله

مؤمن اولان کسسه یه لایق اولان عبادک افعالی مخلوق بیلکدر وواجب تعالی جمیع افعالی وصفاتی ایله غیر مخلوقدر \* زیرا عبادک افعالی قدیم اولیوب واجب تعالی نک مخلوقیدر وعبدک افعالی مثلاً صلاة وزکاة وصیام وحج وغیر افعالی مخلوقدر واجب تعالی بیوردیکه «وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ» [الصافات: ۹۶] «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» [الزمر: ۶۲] «وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [آل عمران: ۱۸۹] واکر بر کسسه عبادک افعالی مخلوق دکدر

دیرسه مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اون ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه لایق اولان قرآن کریم واجب تعالی نك كلامی اولوب غیر مخلوق اولدیغنی حق بیلمکدر \* زیرا قرآن کریم مجاز ایله اولیوب حقیقه واجب تعالی نك كلامیدر اگر بر کمنسه قرآن مخلوقدر دیرسه واجب تعالی نك صفاتی مخلوقدر دیمسی مثلیدر بو کفردر \* زیرا قرآن کلام الله در وصفدر عبد الله بن عمردن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «من قال القرآن مخلوق فهو کافر بالله العظیم» ابن عباس حضرتلرندن سنداتی صحیح اولدوق روایت اولندیکه بزر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک حضورنده قرآن مذاکره ایدر ایدک رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «سیاقی قوم من امتی آخر الزمان يقولون القرآن مخلوق» صکره بیوردیکه «لا ولكنه کلام الله تعالی غض طری فن قال غیر هذا من امتی فقد کفر بالله وبالقرآن» اسنادی ثقاتدن اولدوق جعفر بن محمد صادق باباستندن و مشایخلرندن روایت بیوردیکه اهل صنعا وعدندن اقوام اجتماع ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن سؤال بیوردیلرکه قرآن واجب تعالی نك مخلوقانتدشیدر دکلیدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری جوابنده بیوردیکه «لا تقولوا هذا فانه کفر» ودخی اسنادی صحیح اولدوق ابی یوصف حضرتلرندن روایت اولندیکه بن ابا حنیفه ایله قرآنک حقنده الی آی مناظره ایدلم بعده اتفاق اولندیکه بر کمنسه قرآنی مخلوقدر دیرسه کافر اولور بیوردیلر اسنادی صحیح اولدوق مقاتل سمرقندیدن بیوردیکه بن ابا حنیفه رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن ایشتمکه قرآن کلام الله تعالیدر وغیر مخلوقدر \* سفیان الثوری دن روایت اولندیکه اگر بر کمنسه قرآن مخلوقدر دیرسه کافر اولور بیوردیلر سنداتی ثقه دن اولدوق ابن عمر رضی الله عنهما دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه یقینجق زمانده امتلریمه بر زمان کلورکه قرآن مخلوقدر دیرلر اگر سزلردن بر کمنسه اول زمانه قالورسه انلر ایله بحث و محالست ایتیک زیرا انلر کافرلردر وجنته دخول ایتزلر و رایحه سنی دخی شم ایتزلر وثابت البنانی بیوردیکه بو حدیث شریفی ایشتدیکمز و قتده اجلاندن دیزلریمز طومنز اولدی و اگر بر کمنسه قرآن مخلوقدر یوخسه غیر

مخلوقیدر دیو توقّف ایدر سه اول کسسه مخلوق اعتقاد ایدن کسسه دن اشددر \* بو توقّف ایدن کسسه نك مثالی نصاری مثلودر \* زیرا نصاری اوج فرقه‌یه افتراق ایتدیلر \* بر فرقه‌سی حضرت عیسی‌ی احياء اموات ایدر کوردك احياء اموات الهك صفتیدر بزلر آله دیرز دیدیلر \* وایکنجی فرقه‌سی بزلر حضرت عیسی‌ی عبودیت ايله کوردك بزلر عبد دیرز دیدیلر \* و اوچنجی فرقه‌سی بزلر حضرت عیسی‌ی ده الوهیت صفتی و دخی عبودیت صفتی کوردك بزلر توقّف ایدرز دیدیلر و بو قرآن کریمك مخلوقیتنده و غیر مخلوقیتنده توقّف ایدن کسسه بو نصارانك اوچنجی فرقه‌سی مثلودر \* و دخی واجب تعالی حضرت آدمك زمانندن محمد صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك زمانته قدر انزال بیوردیغی کتب یوزدرت گابدر جمیعسی کلام الله تعالی در و غیر مخلوقدر و بعض روایتده کعب الاخباردن روایت اولندیکه واجب تعالی قرق صحیفه شیت علیه السلامه اوتوز صحیفه ادریس علیه السلامه ویکرمی صحیفه ابراهیم علیه السلامه واون صحیفه توراتدن مقدم موسی علیه السلامه بعده توراتی موسی علیه السلامه و زبور ی داود علیه سلامه و انجیل عیسی علیه السلامه و فرقانی محمد صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه انزال بیوردی و بو کتبتک جمیعسی کلام الله در و واجب تعالی نك صفاتیدر و غیر مخلوقدر واکر بر کسسه بر کله‌سنی مخلوقدر دیرسه کَافِرٌ بِاللّٰهِ جَهْمِيٌّ وَمُعْتَزِلِيٌّ تَسْمِيَه اولنور و کفرنده شک یو قدر و مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اون اوچنجی مسئله

مؤمن اولان کسسه‌یه واجب اولان عذاب قبری حق بیلکدر واکر بر کسسه عذاب قبری انکار ایدر ایسه ضال و مبتدعدر و معتزلیدر \* زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «القبر روضة من رياض الجنة او حفرة من حفر النار» یعنی قبر جنت باغچه‌لرندن بر باغچه‌در یا خود جهنم دره‌لرندن بر دره‌در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه بر کسسه هر کیجه سورة ملکی قرائت ایلسه واجب تعالی اول کسسه دن قبر عذابنی رفع ایدر و دخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَلَنَذِقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ﴾ [السجدة: ۲۱] (۲) [العَذَابِ الْأَدْنَىٰ قبر عذابدر بو بحثده روایت چوقدر فقط اقتصار ایدرک نقل ایتدم و عاقل ایچون بو قدری کافی]

## اون دردنجی مسئله

مؤمن اولان کسمنه واجب اولان قبرده منکر ونکیرک سؤالی حق یلمکدر اکر بر کسمنه منکر ونکیرک سؤالی انکار ایدر ایسه قدری اولور \* زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «اذا دفن الميت فی قبره اتاه ملکان اسودان ازرقان فیسالان عن ثلاثة اشياء فیقولان مَنْ ربک ومن نبیک وما دینک» [الی آخر الحديث] ودنجی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه سؤال بیوردیکه یا رسول الله اول ایکی ملائکه سؤال ایلدکلری وقتده بنم عقم اولکی مثللو بولنورمی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه بلی یا عمر سن الله تعالی نك توفیقی ایله اول ایکی مَلَكَيْنَه جواب ویررسن ودنجی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اوغلی ابراهیمی دفن ایلدیکی وقتده [ای ابراهیم منکر ونکیره رَمَّ الله پیغمبرم بابام ده] سؤالی تلقین بیوردکلری مشهوردر \*

## اون بشنجی مسئله

مؤمن اولان کسمنه واجب اولان اولدرکه اموات احیانک دعاسی صدقه سی ایله منتفع اولدکلری حق یلمکدر اکر بر کسمنه انکار ایدرسه معتزلی ومبتدع اولور \* روایت اولنمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب کرام ایله مکئه مکرمه نك مقبره سنه خروج بیوردکلرنده بر قبرک وراسنده توقف ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم واصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعین بکاء شدید ایله بکا ایلدیلر صکره بیوردیکه «یا لیتنی اعلم ما حاله» بعده جبریل علیه السلام واجب تعالی جانبندن نازل اولدرق ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ﴾ [البقرة: ۱۱۹] آیه کریمه سنی انزال ایلدی [صکره رسول الله ﷺ بیوردیکه الله تعالی بنی اته وبابامه استغفار ایچون (۲) [ابو المعین النسیفی (۵۰۸) الحکم السمرقندی (۳۴۲) چوق صکره یاشامش بر عالمدر مترجم اصل متنده اولیان بو عباری اکلش] وای معین نسفینک بحر کلامنده مذکردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه قبر عذاب اوج جزءدر بر جزئی غیبتدن ویر جزئی نغمه دن ویر جزئی بولدن بعده بیوردیکه «استزهاو مب البول فانه عامة عذاب القبر منه» واکر بر کسمنه قبر عذابنی انکار ایدرسه معتزلیدر

دعادن نبی ایتدی کیمک اته وباباسی اسلام اوزره وفات ایتدی ایسه اته وباباسی نه استغفار ایچون دعا ایتسک<sup>(۳)</sup> و خبرده مرویدرکه عیسی علیه السلام بر مقبره دن مرور ایلدیکی وقتده بر میقی معذب کوردی وبعده بر قاج ایامدنصرکه اول مقبره دن عودتده سماع ایلدیکه الله تعالی او قبرک صاحبی رحمت ایلش حضرت عیسی ندا بیوروب حالتدن سؤال بیوردی صاحب قبر واجب تعالی نک قدرتی ایله جوابده بنم بر او غلم وار ایدی بنی صدقه ایله ذکر ایلدی وایکنجی روایتده بر صدیقی احبابلی ایچون نیت خالصه ایله تکبیر کتوروب بنم حصه مه اصابت ایدن نصیبک اجری سببیلله الله تعالی بنی مغفرت ایلدی دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه سزله نه اولدیکه بر عمل صالحی عمل ایلدیکز. وقتده ابونکرزی ذکر ایلر سز اجرندن سزله ناقص اولیه رق انلره دخی اجری اصابت ایلیه \* و انس بن مالک رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلردن بو حدیث شریفک مثلثی روایت ایلشدر و ابو هریره رضی الله عنه حضرتلردن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه موتاکره هدییه احسان ایدک واصحاب کرام دخی یا رسول الله نصل هدییه احسان ایده لم دیو سؤال بیوردقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری دعا و صدقه ایله احسان ایدک بیوردیلر و حضرت حسن بن علیدن مرویدرکه بر کمنسه والدینته دعائی ترک ایدرسه رزقی ناقص اولور بیوردیلر و حضرت حسن دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلردن روایت بیوردیکه «ابرّ الناس بوالدیه من برهما فی قبرهما بحج او بصدقه او بعثی رقبة او بنذر الله تعالی» غیر وجوه خیرات ایله ذکر ایدر اکر بر کمنسه وفات ایتدیکی وقتده حج مفروضی و دینی ترک ایتش ایسه آنک ایچون حج ایدوب و دیونی قضا اولنور و بونک حقنده احادیث کثیره وارد اولمشدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اون التنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتندن اهل کبائر شفاعتی حق ییلکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک شفاعتی

(۳) [مترجم بو عبارتی ترجمه ایتیهی اونوتمش =] ثم قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله تعالی نهانی عن الاستغفار لو ادی والدعا لهما فن مات والداه علی الاسلام فلیدع لهما ویستغفر لهما

انجی امتندن اهل کجائره در زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «شفاعتی لاهل  
 الکبائر من امتی یوم القیامة» واکر بر کسنه شفاعتی حق یله یوب انکار ایدرسه مبتدع در  
 \* زیر واجب تعالی بیوردیکه «وَلَسَوْفَ يَعْطِيكَ رَبُّكَ قَرْضِي» [الضحی: ۵] یعنی الشفاعة  
 ورسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بر کسنه بکا صلوات کتوررسه صلواتی قیامت  
 کوننده عرض اولتور شایدکه شفاعت ایدهرم وعایشه رضی الله تعالی عنها بیوردیکه بر  
 کون رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک فراشنه کلام بوله مدم نظر ایتدی کده قائم  
 اولدیغی حالده نماز قیلور بولدم رکوعه واردقده ایشتمکه یا ربی امتی امتی بیور صکره  
 باشنی قالدیروب سجده یه واردقده ایشتمکه یا ربی امتی امتی بیورر و نمازدن فارغ اولدقده  
 یا ربی امتی امتی بیور صکره بیوردیکه یا عائشه تعجب ایدرم یسن بن دنیا ده مادامکه  
 حیاته اولدیغم مدته یا رب امتی امتی دیرم وقبرده هکذا امتی امتی دیرم حتی صور نفخ  
 اولندقده امتی امتی دیرم وسائر انبیالر نفسی نفسی دیرلر وین یا رب امتی دیرم وواجب  
 تعالی بیوردیکه سؤال ایت وسؤال ایلدی کک شی ویریلور وسفاعت ایت قبول اولتور بن ینه  
 امتی امتی دیوندا ایدرم وواجب تعالی بیوررکه یا محمد امتکنک بنم وحدانیتمه وسنک رسول  
 اولدیغکه شهادت ایدن کسنه یه شفاعت ایت الی آخر الحديث وکعب الاخبار  
 بیوردیکه بن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک زماننده ایمان ایله مشرف اولدم  
 وابی بکرک زماننده دخی ایمانه کله دم وحضرت عمر وقتنده ایمانه کلام و بیوردیکه بن تورته  
 بر مکتوب بولدم بابام اول مکتوبی بدن کتم ایلدی بن اول مکتوبی انجی عمر رضی الله  
 عنک زماننده بولدم واول مکتوبده ذکر ایدرکه تحقیقا محمد صلی الله علیه وسلمک امتی  
 جنته اوچ فرقه اولدق لری حالده دخول ایدرلر \* بر فرقه سی جنته بغير حساب دخول  
 ایدرلر \* وایکنجی فرقه سی حساب یسیر ایله حساب اولتوب جنته دخول ایدرلر  
 و اوچنجی فرقه سی جهنمه دخول ایدرلر صکره امتندن اهل کجائره محمد صلی الله علیه وسلم  
 شفاعت ایدوب وشفاعتی قبول اولتوب جنته دخول ایدرلر بن بونی کوروب اسلام  
 ایله مشرف اولدم و دیدمکه بن بو اوچ فرقه نک بری ایله اولورم واکر بر کسنه شفاعتی  
 حق یله ز ایه مبتدع اولور \*

مؤمن اولان کمنهیه واجب اولان رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرینک معراجنی وعرشه بلوغنی حق ییلمکدر واکر بر کمنه معراجک حقنده اولان آیات کریمه یی انکار ایدرسه کافر اولور واکر بر کمنه آیاتی ویت المقدسه بلوغنی تصدیق ایدوب وعروجنده توقف ایدرسه یعنی عروج ایتدیکنده شبهه ایدرسه مبتدعدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى﴾ [النجم: ۲] الی قوله ﴿مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى﴾ [النجم: ۱۷] وسنداتی ثقه دن اوله رق روایت اولندیکه ابن مسعود رضی الله عنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن نقل بیوردیکه رسول الله صلى الله عليه وسلم بیوردیکه بر کیجه سمایه اسرا اولندم ابراهیم خلیل الله علیه السلامی کوردم مخاطبه اولندی انصرافی مراد ایلدیکم وقته بیوردیکه یا محمد امتکه بندن سلام تبلیغ بیورک بعد السلام انلره بیورککه جنت طیبه در خیراته وعبادته ورضاء اللهه طالب اولسونلر واکر بر کمنه معراجی انکار ایدرسه مبتدعدر \*

### اون سکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمنهیه واجب اولان قیامت کونده عمل دقتنی قرائت ایلمسنی حق ییلمکدر واکر بر کمنه بونک حقنده اولان آیاتی انکار ایدرسه کافر بالله اولور \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَكُلُّ إِنْسَانٍ لِّزَمَانِهِ طَائِرَةٌ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا • اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾ [الاسراء: ۱۳-۱۴] ﴿فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ﴾ [الحاقة: ۱۹] ﴿فَأُولَٰئِكَ يَقْرَأُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يَظْلُمُونَ فَتِيلًا﴾ [الاسراء: ۷۱] [عقل ایچون بو قدری کافی]

### اون طقوزنجی مسئله

مؤمن اولان کمنهیه واجب اولان قیامت کونده حسابی حق ییلمکدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ﴾ [الفاتحة: ۴] یعنی یوم الحساب ﴿كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا﴾ [الاسراء: ۱۴] ﴿فَسَوْفَ يَحَاسِبُ حِسَابًا يَسِيرًا﴾ [الانشقاق: ۸] ﴿وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِي﴾ [الحاقة: ۲۶] ودخی رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلری اموالک حالندن وحرامندن مذاکره اولندیغی زمانده بیوردیکه «حلالها حساب وحراما عذاب» یعنی بر کمنه دنیاده اموال جمع ایلدیکی وقته اکر اول جمع ایلدیکی اموال

حلالدن ایسه قیامت کوننده حسابی ویرر واکر حرامدن ایسه قیامت کوننده معذب اولور واکر بر کسنه حسابی حق ییلز ایسه کافر بالله اولور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکرمنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه واجب اولان قیامت کوننده میزانی حق ییلکدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَوَضَعَ الْمَوَازِينَ﴾ [الرحمن: ۷] ﴿وَوَضَعَ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ﴾ [الانبياء: ۴۷] ﴿فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ • فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ • وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ • فَأُمَّهُ هَاوِيَةٌ﴾ [القارعة: ۵-۹] <sup>(۴)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکرمی برنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه واجب اولان صراطی حق ییلکدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَلَنْ تُنْكَرَ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا • ثُمَّ نَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ [مریم: ۷۱-۷۲] ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَبَلْصَادِقٌ﴾ [الفجر: ۱۴] یعنی ملانکه لر جسر جهنمه عبادی رصاد ایدرلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه واجب تعالی جهنمک اوزرنده بر جسر خلق ایلدی اکا صراط تسمیه اولتور اول صراط اوزره یدی قطره خلق ایلدی قیلدن انجه قلجدن کسکن وکیجه دن اظم وهر قطره سی اوج بیک سنه لک یول بیک (۴) [مترجم امام غزالی دن اقتباسده بولمش =] حضرت حسدن روایت اولندیکه میزانک ایکی کفی ویر لسانی واردر داوود علیه السلام واجب تعالی دن میزان رؤیتی طلب ایتدکرنده واجب تعالی نک قدرتی ایله حضرت داوود میزانی کوردکده هر کفه سی مغرب ایله مشرق مایینی مقداری وسؤال ایلدیکه یا رب بر کفه سی طولدرمغه کیم قادر اولور واجب تعالی بیوردیکه بن عبدمن راضی اولدیغم وقتده بر ثمره ایله طولدرم و امام غزالی بیوردیکه میزان حقدور واجب تعالی عباده اعمالک مقادیری معلوم اولتی ایچون قیامت کوننده عبادک اعمالی وزن ایدر \* حتی عقابه مستحق اولدیغی وقتده عدلی ظاهر اوله یاخود غفو اولندیغی وقتده یاخود تضعیف اولندیغی وقتده فضلی ظاهر اوله و دخی میزان حقیقتنده اهل سنت وجماعتک اجماعی واردر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ • فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ • وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ • فَأُمَّهُ هَاوِيَةٌ﴾ [القارعة: ۵-۹] ورسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «التَّسْبِيحُ نِصْفُ الْمِيزَانِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ يَمْلَأُهُ» وحديث آخرده بیوردیکه «کلتان خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان حیبتان الی الرحمن سبحان الله وبحمده وسبحان الله لبعظیم» بخاریده و مسلبده بو میزانک حقدده احادیث کثیره واردر واکر بر کسنه میزان حق ییلز ایسه معتزلی اولور \*

سنه سی صعود ویک سنه سی هبوط ویک سنه سی استوا اوزره وعبد هر قنطره سنه حس اولنوب سؤال اولنور \* اولکی قنطره سنه ایماندن سؤال اولنور \* ایکنجی قنطره سنه ثمازدن سؤال اولنور \* واونجی قنطره سنه زکاتدن سؤال اولنور \* دردنجی قنطره سنه صومدن سؤال اولنور \* ویشنجی قنطره سنه حجدن سؤال اولنور \* والتنجی قنطره سنه جنابتدن اولان اغتسالدن سؤال اولنور \* ویدنجی قنطره سنه والدين حقنده سؤال اولنور واکر بر کمنه صراطی حق بیلرزه معتزلیدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکری ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه لایق اولان جنت وجهنم الآن مخلوقدر وفانی اولملر واکر بر کمنه انکار ایدرسه کافر اولور واکر جنت وجهنم وَمَا فِيهَا اٰهْلُهَا فانی اولور دیرسه جهمی مذهبدن اولور والحاصل جنت وجهنم شکسر الآن مخلوقدر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿اَسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ﴾ [الاعراف: ۱۹] یعنی واجب تعالی حضرت آدم ایله حوایه جنتده سکون ایله امر ایدوب وشجره دن اکلن ایلدی ﴿وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ﴾ [الاعراف: ۱۹] بیوردی واکر جنت مخلوق اولیه ایدی سکون ایله امر واکل شجره نی ایلمز ایدی ودخی خروج ایله امر ایلمز ایدی \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿فَاَزَلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ﴾ [البقرة: ۳۶] ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه لیله معراجده بکا جنت وجهنم وحور العین عرض اولندی ودخی جنتک نعیمی فانی اولمز وجنتده موت یوقدر وبونک حقنده صحیح اوله رق اخبار کثیر واردر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکری اوچنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان قیامت کوننده واجب تعالی بغير واسطه قوللرینی حساب ایده جکنی حق بیلکدر واجب تعالی قوللردن سؤال ایدر وقوللری دخی جواب ویرلر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿قَوْرِيكَ لَنَسْتَلْتَهُمْ اَجْمَعِينَ • عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [الحجر: ۹۲-۹۳] ﴿لَا يَغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصَاهَا﴾ [الکھف: ۴۹] ﴿يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمُ اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [النور: ۲۴] ﴿تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَاُولُوهُمْ﴾ [فصلت: ۲۰] (۵) [عاقل ایچون بو قدری کافی]

## یکرمی دردنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسته یه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک اصحابدن اون کمنسته یه جنتلکدر دیو شهادت ایلمکدر بر کمنسه اول اون اصحاب کرامه طعن یاخود انلردن برینه طعن ایلمسه ضال مبتدعدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اول اون اصحابی تسمیه بیوردیلرکه بن ابوبکر وعمر وعثمان وعلی وطلحة وزبیر وسعد وسعید وعبد الرحمن بن عوف وابو عبیده عامر بن الجراح جنتده در رضوان الله علیهم اجمعین (ودخی سائر اصحاب کرام حضرتلری ذکر اولندیغی وقتده انحق خیر ایله ذکر اولنور) <sup>(۶)</sup> رضی الله تعالی عنهم اجمعین [عافل ایچون بو قدری کافی]

## یکرمی بشنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسته یه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندنصرکه اصحاب کرامدن وسائر امتدن ابی بکر الصدیق رضی الله عنهدن افضل کمنسه اولمادیغی حق بیلمکدر ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندنصرکه خلقه حقاً خلیفه اولدیغی حق بیلمکدر ودخی ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینک افضلیتی آیات کریمه واحادیث شریفه ایله ثابتدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه

(۵) [مترجمک کندو تصرفدر اصل متنده بویله بر عباره یوق=] اما سؤال اولنورسه که واجب تعالی بیوردیکه ﴿لَا يُسْتَلْعَنُ ذَنْبُهُ اِنْسٌ وَلَا جَانٌّ﴾ [الرحمن: ۳۹] بو آیه کرمیه قبردن خروج ایدوب وموقفه حشرلری وقتدهدر یاخود سؤال استفهام ایله سؤال اولنورلر لکن سؤال توییح ایله سؤال اولنورلر ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه قیامت کوننده واجب تعالی نک حضورنده انسان عمرندن سؤال اولنورکه قنده افنا ایلدی ومالندن سؤال اولنورکه قدن کسب ایلدی وزویه صرف ایلدی وعمل دقترندن سؤال اولنورکه بو مکتوب اولنان اشیانک جمله سی سنک عمل ایلدک شیتدر یوخسه ملائککلر زیاده یازمشلر دیو سؤال اولندیغنده عبد اقرار ایلدکه واجب تعالی بیوردیکه بن دنیاده سندن ستر ایلدم وبو قیامت کوننده دخی فضل وکرمم ایله عفو ومغفرت ایلدم دیو بیورجقدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ﴾ [الزحرف: ۶۸] واجب تعالی سؤاللری آسان ایلیه آمین

(۶) مترجمک کندو تصرفدر اصل متنده بویله بر عباره یوق.

﴿ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾ [التوبة: ٤٠] ﴿لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتِلَ﴾ [الحديد: ١٠] یعنی ابوبکر ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «ما عرضت الاسلام علی احد الا وله کبوة غیر ابی بکر الصدیق فانه لم يتلعم» ای لم يتأخر یعنی بن اسلامی کسه یه عرض ایلدم الا عرض ایلدم ایسه ابوبکر دن غیر سی تَرَدُّد ایلدی انجی ابی بکر الصدیق تردد وتأخر ایلدی بیوردیلر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکرمی التنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتندن ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنهنصکره افضلی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اولدیغنی وابوبکر دنصکره حقاً خلیفه اولدیغنی حق بیله کدر وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلرینک فضیلتی آیات کریمه ایله وسنت نبویه ایله ثابتدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ [الانفال: ٦٤] یعنی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه ورسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه زمان سابقده اولان امتلردن هر امتک محدثی اولمشدر وبتم امتکم محدثی عمردر ودخی بیوردیکه بتم سماءه ایکی وزیم وارددر وارضده دخی ایکی وزیم وارددر اما سماءه اولان ایکی وزیم جبرائیل ایله میکائیلدر واما ارضده اولان ایکی وزیم ابوبکر ایله عمردر رضی الله عنهما [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### یکرمی یدنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتندن ابوبکر الصدیق وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهما دنصکره امتک افضلی عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه اولدیغنی وحق خلیفه اولدیغنی حق بیله کدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه پندنصکره بتم امتکم افضلی ابوبکر وعمر وعثمان وعلی رضی الله تعالی عنهم اجمعین بعده بیوردیکه «لا تنطقوا فهم ولا تقولن الا خیر کلا تشقوا»

(۷) [عاقل ایچون بو قدری کافی]

## یکرمی سکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتندن ابوبکر و عمر و عثماندنصرکه افضل علی بن ابی طالب اولدیغنی حق بیلکدر رضی الله تعالی عنهم اجمعن و دخی بو اوچندنصرکه حقا خلیفه اولدیغنی حق بیله و فضلی ظاهر در واجب تعالی بیوردیکه ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ﴾ یعنی ابابکر ﴿أَشْدَاءُ عَلَى الْكُفَّارِ﴾ یعنی عمر ﴿رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾ یعنی عثمان ﴿تُرِيَهُمْ رُكْعًا مُّبَدِّلًا﴾ [الفتح: ۲۹] یعنی علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم اجمعن<sup>(۸)</sup> [ایجه دوشک بو ذوات حقنده انجی خیر قونش یوقسه لعنت ایدیلنلردن اولورسک]<sup>(۹)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

## یکرمی طقوزنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک جمیع اصحابی حقنده طعن و غیر موافق کلام دیموب وانلره محبت ایلهک واجبدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم» و دخی بیوردیکه «من ابغض اصحابی فهو منافق فاحفظ لسانک عنهم حتی لا تقع فیهم» یعنی بر کمنسیه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک اصحابنه بعض ایدرسه منافق اولور وانلرک حقنده لسانی حفظ ایتمک واجبدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

(۷) [مترجمک کندو تصرفدر اصل متنده بویله بر عباره یوق=] و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری قزی رقیه بی حضرت عثمانه تزویج بیوردیلر ورقیه وفات ایلدکنصرکه اینکجی قزی ام کلثوم تزویج بیوردیلر صکره ام کلثوم دخی وفات ایلدکنصرکه «لو کان عندی ثالثة لزواجک» بیوردیلر \*

(۸) [مترجمک کندو تصرفدر اصل متنده بویله بر عباره یوق=] و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حضرت علی نک حقنده بیوردیکه «انت منی بمنزلة هارون من موسی الا انه لا نبي بعدي» و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «لا یحب علیا منافق ولا یبغضه مؤمن» رضی الله تعالی عنه وعن اصحابه اجمعن  
(۹) [مترجم بو عباری ترجمه ایتمه ی اوونمش=] فَاَنْظُرْ لَا تَقُولَنَّ فِیْهِمْ اِلَّا خَيْرًا لِّکِیْ لَا تَلْعَنَ

### اوتوزنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسئیه واجب اولان واجب تعالی مخلوقاتندن بعضیسنه غضب و بعضیسنه رضا صفتی ایله متصف اولدیغنی حق بیلکدر \* ودخی واجب تعالی نك غضبی جهنمدر و رضاسی جنتدر دیو اعتقاد ایتمکدر \* ودخی واجب تعالی نك غضبی و رضاسی بزم غضبمز و رضامز مثللو دکدر زیرا بزم غضبمز و رضامز تبدیل و تغیردن خالی دکدر واجب تعالی نك غضبی و رضاسی تغیر اولمز ودخی بزلر کندومز و بزلردن صادر اولان خیر و شر جمله سی مخلوقدر واجب تعالی نك جمیع صفاتی غیر مخلوقدر ودخی واجب تعالی نك غضبی و رضاسی صفتیدر و غیر مخلوقدر و هر شیئکه مخلوق اوله واجب تعالی نك صفتی دکدر \* ودخی جهنم واجب تعالی نك غضبی مستوجدر جنت واجب تعالی نك رضاسی مستوجدر \* زیرا واجب تعالی رضاسی حقنده بیوردیکه ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ [التوبة: ۷۲] و غضبی حقنده ﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فِجْرًاؤُهُ جَهَنَّمَ﴾ [النساء: ۹۳] ﴿عَلَّيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ﴾ [الفتح: ۶] بیوردی [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز برنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسئیه واجب اولان اهل جنت جنتده واجب تعالی بی بلا مثال و بلا کیف رؤیت ایله لرینی حق بیلکدر تحقیقا مؤمنلر جنتده واجب تعالی بی بلا شک ولا شبهه رؤیت ایده جکلردر \* مثلاً بر کمنسئیه لیلۀ بدرده قره نظر ایلدیکی وقتده قر اولدیغنه شک ایله دیکی مثللو مؤمنلر دخی جنتده بلا مثال و بلا کیف واجب تعالی بی رؤیت ایلدیکلری وقتده شک ایله زلر واکر بر کمنسئیه رؤیه الله تعالی بی عین رأس ایله کورمیوب انجق عین قلب ایله کورر دیرسه ضال و مبتعدر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنٰی وَزِيَادَةٌ﴾ [یونس: ۲۶] و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک اصحابی زیاده بی رؤیت ایله تفسیر ایلدیلر ﴿وَجُوهٌ يَّوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ۝ اِلٰی رَبِّهَا نَاظِرَةٌ﴾ [قیامة: ۲۲-۲۳] رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «انکم سترون ربکم کما ترون القمر لیلۀ البدر ولا تضامون» یعنی سزلر رؤیت الله تعالی ده شک ایله زسز و سنداقی صحیح اوله رق ابن عمردن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه

«اكرمکم على الله في الجنة من نظر وجهه غدوة وعشيا» صكره ﴿وُجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ • إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ﴾ آیات کریمه سنی قرائت بیوردی اگر بر کمنسه رؤیت الله تعالی به انکار ایدرسه ضال و مبتدع در [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه به واجب اولان واجب تعالی نک عندنده انبیاء عظامک مرتبه سی اولیانک مرتبه سندن اعلی اولدیغنی حق بیلکدر اگر بر کمنسه اولیاء کرامک مرتبه سی انبیاء عظامک مرتبه سندن اعلا دیرسه مبتدع اولور \* زیرا اولیاء کرام انبیاء عظامک مرتبه سته واصل اوله مزلر انجق واجب تعالی به و واجب تعالی نک رسولنه اطاعت ایلدکن صکره اولور زیرا انبیاء عظامه اطاعت ایتک واجب تعالی به اطاعت ایله اولور زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ﴾ [النساء: ۶۹] ﴿وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ [النساء: ۱۳] و رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «انا سید ولد آدم ولا نفر» الی آخر الحدیث [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز اوچنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه به واجب اولان اولیاء کرامک کرامتی حق بیلکدر و اگر بر کمنسه اولیاء کرامک کرامتی انکار ایدرسه مبتدع در \* و دخی بو انکار ایدن ظن ایدرکه بو کرامتی تصدیق ایلدیکی وقتده معجزه ایله کرامت بیننده فرق اولیوب نبی ایله ولینک بیننده فرق اولور<sup>(۱۰)</sup> [بو مسئله ایله علاقلی اوله رق اوچ حال واقع اولور برنجیسی بو آیتلری (۱۰) مترجمک کندو تصرفیدر اصل متنده بویله بر عباره یوق] جواب ویریلورکه معجزه ایله کرامتک بیننده فرق واردر خوارق عاده اولان اشیا اوچ مرتبه اوزره اولور معجزات انبیاء و کرامات اولیاء و مخادعات الاعداء \* اما انبیاء عظامک معجزه سنی کافر و مسلم و مطیع و عاصی و فاسق کورر اما اولیاء کرامک کراماتی انجق کندو مثللو ولی کورر و فاسق کورمز و ثانیاً رسول الله معجزه سنی اظهار قصد ایلدیکی وقتده واجب تعالی به دعا ایدوب واجب تعالی نیسنی تصدیق ایچون اول معجزه یی ایجاد ایدر \* اما اولیاء کرامک کرامتی اول ولی اولان کمنسه واجب تعالی نک طاعاته ترغیب ایچون اوقات مخصوصه ده واجب تعالی اظهار ایدر \* و ثالثاً انبیاء عظامک یدنده معجزه ظاهر اولدیغنی وقتده اولاً =

انکار ایدر کافر اولور ایکنجیسی بو آیتله ایمان ایدر فقط بونلر نبیدر دیر عینی شکله کافر اولور اوچنجیسی بو آیتلری انکار ایتمز بونلره ایمان ایدر و بونلر نبیدر دیمز بویله جه کاتب الله ده ذکر ایدیلن بو ذواتک نبی اولمادیغنی و اولیانک کرامتنی قبول ایتمش اولور<sup>(۱۱)</sup> زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ﴾ [النمل: ۴۰] و بو کرامات سلیمان علیه السلام کومندن آصف بن برخیانک حقتنده صادر اولدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتنده اولویت اوزره واقع اولور \* زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری افضل الانبیادر و امتی دخی خیر الامتدر \* و اگر مخالف اولان کسه بو کرامات آصفک دکدر حضرت سلیمانکدر دیرسه جوابنده دینلورکه واجب تعالی حضرت مریمک حقتنده ﴿وَهَؤُلَاءِ إِلَيْكَ يَخَذُ الْعَصَاةَ﴾ [مریم: ۲۵] بیوردی واجب تعالی حضرت مریمه اکراما کرامات اوله رق شجره یابسه دن ثمری اخراج ایلدی و مریم نبی دکدر ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لِكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ﴾ [آل عمران: ۳۷] و بونک امثالی اصحاب کهفک قصه سی واجب تعالی کرامت لری اظهار ایلدی \* حالبوکه بونلر انبیا دکل ایدی و امم سالفه ده جائز اولدیغنی و قتده بو خیر الامه اولان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امتنده اولویت اوزره جائز اولور زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ [آل عمران: ۱۱۰] [مخالف اولان شویله دیدی فلائجه کیشی بر کیجه بیت الله کیدوب دونیورمش بو اولامیاجق بر ایش کورمز مسین الله تعالی رسول الله نیجه کرامت لری ایلله

= کندوسی اقرار ایدوب و غیره اظهار ایلسی واجب اولور \* اما ولینک کرامتنده اقرار واجب اولمیوب بلکه غیری کسه نه نک کرامتیدر دیه رک کندوی ستر ایلله اما مخادعات عدونک یدنده استدراج ایچون واجب تعالی اظهار ایدر اگر بر کسه اولیانک کرامتنی انکار ایدرسه کافر اولور \*

(۱۱) [مترجم بو عبارتی ترجمه لقمه بی اونومش =] فهذا لا يخرج من الاحوال الثلاثة اما الله منكر الآيات التي في كتاب الله تعالى فمن انكر الآيات فقد كفر وان لم ينكر الآيات وآمن بها ولكن يقول كانوا انبيا فقد كفر وان لم ينكر الآيات وآمن بها ولم يقل أنهم انبيا فقد صح عنده فهذا الكرامة كانت لغیر الانبیا \*

اکرام ایتش بر باشقه سنه نیچین اکرام ایتسک رسول الله اسری ومعراج ایله یدی قات سمایه الله تعالی نک دیلدیکی یره قدر یوکسلوب رجوع ایتدی بوندن دها یویوک کرامت می اولور ومخالف اولانه دینلرکه مؤمنی دها خیرلیدر یوقسه کافر می بز ابلیسک لعنه الله که کافردر شرق ایله غرب آراسنده سیر ایتدیکنی بلورز<sup>(۱۲)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز دردنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان سعید اولان کمنسه واجب تعالی نک عدلی ایله شقی اولوب وشقی اولان کمنسه واجب تعالی نک فضل ایله سعید اولدیغنی حق ییله \* زیرا واجب تعالی ﴿يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾ [آل عمران: ۴۰] ﴿يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ﴾ [المائدة: ۱] ﴿لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ﴾ [الانبیاء: ۲۳] سعید اولان کمنسه بعض شقی اولور وشقی اولان کمنسه بعض سعید اولور اگر ایله اولدیغی وقتده مطیع اطاعتی فائده ویرمز وعاصینک معصیتی ضرر ویرمز ودخی کفار کفرلرندن معذور اولمش اولور زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿يَحْكُمُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُنَبِّتُ وَغِنْدَهُ أُمُّ الْكَيْبِ﴾ [الرعد: ۳۹] ﴿وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ﴾ [الرعد: ۴۱] ﴿إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ [یس: ۸۲] ودخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «أَنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ شَبْرٌ أَوْ ذِرَاعٌ فَيَجْرِي عَلَيْهِ ذَنْبٌ فَيَخْتَمُ عَمَلُهُ بِالشَّقَاوَةِ وَأَنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ شَبْرٌ أَوْ ذِرَاعٌ فَيَجْرِي عَلَى يَدَيْهِ خَيْرٌ أَوْ عَمَلٌ صَالِحٌ فَيَخْتَمُ لَهُ بِالسَّعَادَةِ فَيَكُونُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ» یعنی بر کمنسه طول عمری سعادته اولوب آخر عمرنده بر شری ایشلسی سببیه شقی اولور وبر کمنسه دخی طول عمری شقاوته اولوب آخر عمرنده بر خیر قیاسی سببیه سعید اولور والخاصل اعتبار حُسْن خاتمه در وعمر بن الخطاب رضی الله عنه

(۱۲) [مترجم بو عبارتی ترجمه ایتهمی اونومش=] فان قال المخالف ان فلائاً يذهب في ليلة واحدة الى بيت الله تعالى ويرجع الى بيت الله تعالى والرجوع منه لا يكون عظيماً الا ترى أنَّ النبي صلى الله عليه وسلم اكرم بكرامة فلم يكرم منها احد فانه عليه الصلوة والسلام اسرى به وعرج به الى السموات السبع وبلغ ما شاء الله ثم رجع فهل يكون كرامة اعظم من هذا وايضاً يقال للمخالف المؤمنخير ام الكافر فانا وجدنا من يسير من الكفار في ساعة واحدة من المشرق الى المغرب وهو ابليس لعنه الله هذا وهو كافر لا يكون كرامة للاوليا

حضرتلری دعا قیلدیغی وقتده بیورردیکه (اللهم یا رب ان کنت کتبت اسمی فی دیوان الاشقیاء فاصرفه الی دیوان السعداء بفضلک یا رب) و عبد الله بن مسعود رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن دخی بویلجه روایت اولمشدر واجب تعالی محسنینک اجرنی ضایع ایلمز \* زیراً واجب تعالی بیورردیکه «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا» [فصلت: ۴۰] [کیم اولان اولمش قَلْبُکَ یازدغی قورومش الله تعالی نک دیلدیکی اولمشدر دیرسه مبتدعدر] (۱۳) واکر بر کمنسه سؤال ایدرسه «السعيدُ من سَعِدَ فی بطنِ امِّه والشقیُّ من شقی فی بطنِ امِّه» جواب ویریلورکه بو رزق جهتندندر واجل و حیات جهتندندر زیراً بعض عبادک رزق ضیق و بعض عبادک رزق واسع اولور و بعض عبادک عمری قصیر و بعض عبادک عمر طویل اولور و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورردیکه «كُلُّ مَوْلُودٍ یُولَدُ عَلَی الفِطْرَةِ» یعنی علی المللة بعده اناسی و باباسی یهودی و نصرانی و مجوسی قیبلرلر و دخی اولاد کفار و یهود و نصاری و مجوس یاخود اولاد مؤمن قاصر فوت ایلدیکی وقتده جنته دخول ایدرلر \* و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورردیکه «رفع عن امتی الخطأ والنسیان وما استکرهوا علیه عن النائم حتی یتقیظ و عن المجنون حتی یفقی و عن صبی حتی یحتلم» یعنی بنم اتمتمدن خطا و نسیان رفع اولوندی و نائمندن نومندن قائم اولنه قدر و مجنونندن افاقت اولنه قدر و صبییدن بالغ اولنه قدر رفع اولندی \* اکر بر کمنسه اناسنک قرننده سعید اولوب و بلوغه ایرشوب سعیدانک عملنی عمل ایلدیکی وقتده واجب تعالی نک فضل ایله سعید اولور اوله اولمادیغی وقتده مطیعک اطاعتی فائده و یرمیوب و عاصینک معصیتی ضرر ایلمز بو ایسه جبرییه مذهبیدر [اهل السنه و الجماعتک مذهب دکلدیر عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز بشنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسهیه واجب اولان انبیاء عظامک و مؤمنینک عقلی ایله کفارک عقلی مساوی اولمادیغی حق بیلکدر واکر بر کمنسه مؤمنک عقلی ایله کفارک عقلی مساویدر دیرسه مبتدعدر \* و دخی عقل بش وجه اوزره در عقل غریزی و عقل تکلفی و عقل (۱۳) [مترجم بو عبارتی ترجمه ایتیهی اونومش =] و من قال جَفَّ القلم بما هو کائن و فعل الله ما شاء فهو مبتدع \*

عطائی و نبوت جهتندن اولان عقل و شرف جهتندن اولان عقل \* اما عقل غریزیده  
 جمیع خلق مساویدر و کفارفک جمیعسی ربی و خالق ییلورلر \* واما عقل تکلفی اگر بر  
 کسنه نك اکثر جهدی و جلوسی عالمان و حکما ایله اولورسه تکلف مقداری عقل تکلفی  
 ایله عاقل اولور \* واما عقل عطائی کفار ایچون نصیب اولمیوب مؤمنین ایله انبیاء عظام  
 اول عقل عطائیده مساویدر \* اما نبوت جهتندن اولان عقلده مؤمنین ایچون نصیب  
 اولمیوب فقط انبیاء عظامه مخصوصدر اما شرف جهتندن اولان عقلده سائر خلق ایچون  
 نصیب اولمیوب فقط محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مخصوصدر واجب  
 تعالی محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خلق احسان ایله شدرکه سائر ملائکه یه  
 و آدمینه و غیر مخلوقاته اعطا اولنمادشدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ  
 عَظِيمٍ﴾ [القلم: ۴] و هب بن منبه بیوردیکه بن طقسان بر گابی اوقودم و جمعیسنده بولدیمکه  
 جمیع مخلوقاتک عقولی محمد صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک عقلنه نظراً بر قوم مثللودر  
 واجب تعالی عقلی بیک جزؤ قیلدی طقوز یوز طقسان طقوز جزئی محمد صلی الله علیه وسلم  
 حضرتلرینه احسان بیوردی و بر جزئی سائر عباددن دیلدیکنه ویردی [عاقل ایچون بو  
 قدری کافی]

### اوتوز التنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان واجب تعالی خلقی خلق ایله زدن مقدم دائم خالق  
 اولدیغنی حق بیلیمکدر واجب تعالی نك حالی تغییر اولمز \* واکر بر کسنه واجب تعالی  
 خلقی خلق ایله زدن مقدم خالق دکلدر دیرسه \* مثلاً بو کلام خلقی خلق ایله زدن مقدم  
 الله دکلدر خلق ایلدکدن صکره الله اولدی دیرسه بو کفردر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه  
 ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ [الرعد: ۱۶] <sup>(۱۴)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

(۱۴) [مترجمک کندو تصرفدر اصل متنده بویله بر عباره یوق] ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي  
 الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ [البقرة: ۲۹] یعنی واجب تعالی یوم قیامته قدر اوله جق اشیائی تقدیر ایلدی و تقدیر  
 ایلدیکی و قتده خلق ایلدی و هر او آن خلقدده خلق ایلدی زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿كُلُّ يَوْمٍ  
 هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ [الرحمن: ۲۹] و رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «شانه یحیی و میمت و یعز  
 و یذل» \*

### اوتوز یدنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان واجب تعالی ذاتی ایله عالم وقادر اولدیغنی حق بیلکدر ودخی واجب تعالی حقیقت ایله عالمدر واکر بر کمنسناک علمی اولدیغنی وقتده علمی مجاز ایله یاخود قلب ایله یاخود کذب ایله ادعا ایدر حقیقت ایله عالم وقادر واجب تعالی در واکر بر کمنسه واجب تعالی مجاز ایله یاخود قلب ایله یاخود کذب ایله عالمدر دیرسه کفردر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ﴾ [البقرة: ۲۵۵] ﴿وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ﴾ [فاطر: ۱۱] واکر بر کمنسه یوندن غیر کلام دیرسه مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز سکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان دنیا ده خلق بش وجه اوزره در \* مشرک و منافق \* ومطیع بغیر ذنب \* ومذنب مصر علی التوبه \* ومؤمن مذنب غیر مصر علی التوبه اکر بر کمنسه دنیان مشرک یاخود منافق اولدیغنی حلد ه خروج ایدرسه جهنمه دخول ایدوب ومخلد اولور واکر بر کمنسه مؤمن موحد اولوب بغیر ذنب یاخود توبه ایله خروج ایدرسه جنته دخول ایدوب ومخلد اولور واکر بر مؤمن کلاه کلاه مرتکب اولوب دنیان توبه سز خروج ایدرسه اول کمنسه یی واجب تعالی دیرسه فضلی ایله عفو ایدر و دیرسه عدلی ایله ذنوبی مقداری عذاب ایدوب بعده جنته فضلی ایله ادخال ایدر واعتقاد حق دخی بودر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ [النساء: ۴۸] ﴿لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ﴾ [الحجر: ۴۴] ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری جبرائیل علیه السلامدن بو بر باب کیمک ایچوندر دیو سؤال بیوردیلر جبرائیل علیه السلام دخی جوابده سنک امتکدن اولان مذنبین ایچوندر دیو جواب ویردکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بگا ایدوب منزله دخول ایدوب ویدی کون خروج ایلدی انجق نماز ایچون خروج ایلدیلر ودخی کمنسه ایله تکلم ایبتدی بعده واجب تعالی شفاعتی وعد ایلدی ودخی بیوردیکه جهنم ایچون یدی باب وارد ویر باب اصحاب کائردن اولوب دنیان توبه سز خروج ایدن امتلرک ایچوندر واجب تعالی عدلی ایله ذنوبی مقداری عذاب ایدوب صکره جهنمدن اخراج ایدوب

فضلی ایله وایمانک برکّتی وسنک فضلک وشفاعتک ایله جنته دخول ایدرلر (واجب تعالی شفاعتنی نصیب ایلیه آمین) [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### اوتوز طقوزنجی مسئله

واجب تعالی نك فعلی خیر وشر اولدیغنی واجب تعالی دن غیر کمنسه فهم ایله دیکنی حق بیله ودخی واجب تعالی فَعَلَ مَا يَشَاءُ وَيَفْعَلُ مَا يَشَاءُ خَلَقَ خَيْرَ وَشَرَّ اولدیغنی فهم ایلسونلر یاخود فهم ایلسونلر واجب تعالی قیلدیغنی شیئی واجب تعالی دن حکمدر وعدلدر جور دکلدر واکر بر کمنسه جور دیرسه کفردر ودخی واجب تعالی جمیع اشیایه قادر وجمیع اشیایی عالمدر وبیوردیکه ﴿إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [المنکبوت: ۶۲] ﴿أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ [البقرة: ۲۵۹] وجمیع امور واجب تعالی نك قدرتمدهدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ [البقرة: ۱۱۷] ودخی بزلر امورك خیر وشر اولدیغنی فهم ایلهیز \* زیرا بعض کره بزلر بر شیئی کرّیه کوررز حالبوکه اول شیئ بزم حقمزده خیردر وبر شینکه بزلر محبت ایدرز اول شیئ بزم حقمزده شردر زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: ۲۱۶] [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرقنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان مصاحفه یازیلان حقیقت ایله قرآندر و بزلر حقیقت ایله قرائت ایدرز وقرآن بزم ایلهدر ودخی صبیانک آوآحه یازدیغنی قرآندر دیو حق بیلهکدر ودخی قرآن کلام اللهدر وغیر مخلوقدر واکر بر کمنسه مصاحفده اولان حقیقتی ایله قرآن دکلدر دیرسه سؤال اولنورکه جبرائیل علیه السلام قرآنی حقیقتی ایله سماع ایلدی یاخود مجازًا سماع ایلدی اکر حقیقت ایله سماع ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مجازًا انزال ایلدیکی و قتده کتم ایتش اولور \* حالبوکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه حقیقتی انزال ایلدی انکار اولنمز واکر مخالف اولان کمنسه دیرسه که بعض قرآنی حقیقت ایله انزال ایلدی وبعض قرآنی مجاز ایله انزال ایلدی دیرسه قرآن ایکی اولمش اولور بو دخی محالدر واکر تنزیل انکار ایدرسه کافر اولور واکر مخالف اولان

کسنه دنیاده قرآن یوقدر دیرسه جوانبده دینلورکه واجب تعالی بیوردیکه ﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ﴾ [الفرقان: ۱] ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ [الحجر: ۹] ﴿طه • مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى﴾ [طه: ۱-۲] ﴿حَم • تَنْزِيلُ الْكِتَابِ﴾ [غافر: ۱-۲] ﴿لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ﴾ [الحشر: ۱] ﴿وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [الشعراء: ۱۹۲] واکر بر کسنه مصاحفده قرآن یوقدر دیرسه آیات کریمه نك جمیعسنه انکار انجش اولور \* زیرا کتاب اسمی یازملش شیئه اطلاق اولنور واجب تعالی بیوردیکه ﴿الم • ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ﴾ [البقرة: ۱-۲] یعنی لا شك فيه واجب تعالی قرآنی قرائت ایله امر بیوردی ﴿فَأَقْرُوا مَا يَتَّبِعُ مِنَ الْقُرْآنِ﴾ [المزمل: ۲۰] ودخی استماع ایله امر بیوردی ﴿وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ [الاعراف: ۲۰۴] قرائت اولندیغی واستماع اولندیغی حقیقه واجب تعالی نك کلامیدر بیوردیکه ﴿يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ﴾ [البقرة: ۷۵] ﴿حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ﴾ [التوبة: ۶] واجب تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه منت اوله رق بیوردیکه ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِ وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ﴾ [الحجر: ۸۷] واکر فاتحه کتاب مصحفده وکرار یسده اولمیه ایلی واجب تعالی منت انجز ایلی ودخی واجب تعالی مصاحف مَسْنَدَن نهی ایذوب انجق طهارت حالنده مسنی جائز ایلی و بیوردیکه ﴿لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ • تَنْزِيلُ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [الواقعة: ۷۹-۸۰] ﴿إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ﴾ [الواقعة: ۷۷] واکر مصاحفده قرآن اولمیه ایلی مسنده نهی ایلهز ایلی ودخی جبرائیل علیه السلام واجب تعالی دن قرآنی سماع ایلتیکی وقتده هجاسز وحرفسز ووصوتسز سماع ایلی و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قرائت ایلتیکی وقتده حرف وصوت ایله قرائت ایلی ویزلر دخی صوت وحروف ایله قرائت ایده رز وحرف ایله یازارز ودخی جبرائیل علیه السلام واجب تعالی دن سماع ایلتیکی قرآن ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قرائت ایلتیکی قرآن بیسنده فرق یوقدر و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بزلره قرائت ایلی ویزلر دخی قرائت ایده رز جمعیسی کلام الله تعالی در و غیر مخلوقدر ویزم قرائت ایلتیکمز و مصاحفه یازدیغمز قرآندر وبر حرفی زیاده و نقصان قیلمیز ودخی یازدیغمز ورقه مرکب و قلم مخلوقدر و مکتوب اولان کلام الله در حقیقه غیر مخلوقدر واکر بر کسنه قرآن

مخلوق قدر دیرسه کافر بالله اولور واکر مخالف اولان کسنه واجب تعالی کلامی دیدیمی دیرسه جوابنده نَعَمْ دینلور واکر مَتی دیرسه یعنی زده جوابنده بِلَا مَتی دینلور \* وَكَيْفَ دیرسه یعنی نه کیفیتده جوابنده بِلَا كَيْفَ دینلور \* وَاَيْنَ دیرسه یعنی نه مکانده جوابنده بِلَا اَيْنَ دینلور وَاَكْرَ دیرسه یعنی قلیل یاخود كَثِير جوابنده دینلورکه بِلَا كَرَّ واکر خَفْضًا وَرَفْعًا بِصَوْتٍ اَوْ يَحْرَفُ دیرسه جوابنده دینلورکه بِلَا خَفْضٍ وَبِلَا رَفْعٍ وَبِلَا صَوْتٍ وَبِلَا حَرْفٍ واکر مخالف اولان کسنه دیرسه که مکتوب اولان حروف مخلوق قدر زرا بن یازدیغم و قتده دیلرسم حروفی قصیر دیلرسم طویل کتابت ایدهرم دیرسه جوابنده دینلورکه قصیر و طویل کتابت ایتکله اسم حرفیتدن خروج ایتز مثلا بر کسنه قرائت ایتدیکی و قتده طویل یاخود خفیف قرائت ایدر طویل یاخود خفیف قرائت ایلسی ایله قرآندن خروج ایلز جمیعسی کلام الله تعالی در فرق یوقدر وکذلک کتابتده طویل و قصیر اولسنده فرق یوقدر واکر بر کسنه قرآن کریمه بو توصیف اولنان کلامدن زیاده کلام دیرسه مبتدع در [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### فرق برنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه به واجب اولان ایمان حقیقت ایله اولوب مجاز ایله اولدیغنی حق بیلکدر \* زیرا انسان اوچ حالدن خالی دکدر مؤمن یاخود کافر یاخود منافق اولور واکر بر کسنه حقیقت ایله مؤمن اولدیغی و قتده حقیقت ایله کافر اولور بر کسنه زنا قیلسه یاخود بغیر حق بر مسلای قتل ایلسه یاخود نمر شرب ایلسه یاخود لواطه قیلسه یاخود مال مسلای ظلها اخذ ایلسه یاخود قطع رحم ایتسه و مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ کتاه کجائی مرتکب اولدیغی و قتده ایمانی صحیح اولوب حقیقت ایله مؤمن اولور واکر بر کسنه بو کتاه کجائی مرتکب اولان کسنه نیک ایمانی مجازیدر دیرسه مبتدع در مثلا بر کافر نماز قیلسه و اورج طوتسه و جمیع معاصیدن اجتناب ایلسه لکن ایمان ایله مشرف اولدیغی و قتده اعمال خیری سببیله حقیقت ایله کفردن خروج ایتز وکذلک مؤمن اولان کسنه ذنوبه و معاصیه مرتکب اولسی سببیله حقیقت ایله ایماندن خروج ایتز زیرا واجب تعالی اهل معاصیه ایمان ایله تسمیه بیوردی ﴿وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا إِلَهُ الْمُؤْمِنُونَ﴾ [التور: ۳۱] اکر بر کسنه واجب تعالی مجاز ایله تسمیه ایلدی دیرسه کافر اولور و عبد دخی احوال ثلاثه دن

خالی د کلدرا یا مؤمن حقیقی اولور یا خود کافر حقیقی اولور یا خود منافق حقیقی اولور و مؤمن اولان کمنه معاصیه مرتکب اولدیغی وقتده اگر تائب مستغفر اولورسه واجب تعالی عفو و مغفرت ایدر و اگر دنیادن توبه سر خروج ایدرسه اول کمنه بی واجب تعالی دیلرسه عدلی ایله عذاب ایدر و دیلرسه فضلی ایله عفو ایدر و منافق اولان کمنه کافردن دخی اشد اولوب بو کافر ایله منافق مُخَلَّدٌ فِي النَّارِ اولورلر و اگر بر کمنه بونک غیری مذهبه ذاهب اولورسه مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه بی واجب اولان اگر بر کمنه نك دنیاده خصمی اولوب دنیادن خروج ایتمزدن مقدم راضی ایلمزسه یا خود تائب مستغفر اولمزسه واجب تعالی قیامت کوننده خصمنه خصوصتی مقداری حسنا تندن اعطا ایده جکنی حق ییلمکدر واجب تعالی بو حسنائی اعطا ایلمسی جَوْر اولوب عدل اولور و اگر بر کمنه مسلم یا خود غیر مسلمک مالنی ظلماً اخذ ایدوب دنیاده ارضاء قبلدن خروج ایدوب خصمنه حسنائی اعطا اولنه جگنی حق ییلمزسه مبتدع اولور<sup>(۱۵)</sup> [بو آدم علیه السلام اولدغنده مالی اولادی اده سنده تقسیم ایدلمدی دیله ن دیلدیکنی الدی ادعاسنده اولان مجوسلرک مذهبه مشابه کورش]<sup>(۱۶)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق اوچنجی مسئله

(۱۵) [مترجمک کندو تصرفیدر اصل متنده بویله بر عبارت یوق] زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ﴾ [النساء: ۲۹] و رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «الْبَيْتَةُ عَلَى الْمُدْعَى وَالْيَمِينُ عَلَى مَنْ أَنْكَرَ» بو آیات کریمه ایله اَبَاحِیَّه ن مجوس طائفه سنک ذاهب اولدقلری مذهب باطل اولدی \* زیرا اباحیه طائفه سی دعوی ایدرلرکه حضرت آدمدن قیلان اموال تقسیم اولندی اگر بر کمنه بر شیئ اخذ ایدرسه انک اولور دیو زعم باطللری بو آیات کریمه ایله باطل اولور و دخی سرقه نك دنیاده و آخرتده قصاصی حقتده آیات کریمه واحادیث شریفه وارد اولمشدر \*

(۱۶) [مترجم بو عبارتی ترجمه ایتمه یی اونومش =] ربما یدعا ویقول أنّ آدم علیه السلام مات ولم یقسم ما له بین اولاده فن اخذ شیئاً فهو له فهذا مذهب یسبه مذهب المجوس العیاذ بالله بقربانهم و امهاتهم و بناتهم و اخواتهم \*

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان توفیقی فعل ایله مساوی اولدیغنی حق یلمکدر اکر بر کمنه توفیق فعلدن مقدمدر دیرسه قدریه اولور واکر بعد الفعل دیرسه جبریه اولور جبریه و قدریه بو امتک مجوسیلریدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه عبده عمل ایچون قوت اعطا اولنوب وحتی جت لازم اولسون ایچون تکلیف اولندی و توفیقک قوتی اعطا اولندی \* زیرا توفیق واجب تعالی دندر \* و قدریه نک ذاهب اولدقلری طریق خیر و شر جمیعسی عبدک کندندن اولوب واجب تعالی نک صنعی یوقدر و جبریه طائفه سنک ذاهب اولدقلری طریق خیر و شر جمیعسی واجب تعالی دن اولوب عبدک صنعی یوقدر \* و قدریه طائفه سی ربوبیتی کندو نفسلرینه اضافه ایدرلر و جبریه طائفه سی عبودیتی واجب تعالی یه اضافه ایلدیلر بو ایکی طائفه دخی مبتدعدر و بونده مذهب حق اولدرکه بر کمنه نک غرضی و جهدی و مرادی واجب تعالی نک طاعتنده و رضاسنده اولورسه و عملی جد ایتسی ایله واجب تعالی دن توفیق بولور واکر بر کمنه نک غرضی و جهدی و مرادی واجب تعالی نک معصیتنده اولورسه عملی جد ایلمسیله واجب تعالی نک خذلانته اصابت ایدر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ [العنکبوت: ۶۹] واکر بر کمنه جبریه مثللو خیر و شر جمیعسی عبدک صنعی اولیوب واجب تعالی دندر دیرسه کفار کُفُرلرنده معذور اولمش اولور واکر قدریه مثللو واجب تعالی نک اولیوب جمیعسی کندندندر دیرسه واجب تعالی یی عجز ایله توصیف ایتمش اولور بو دخی محالدر و کفردر و اهل عدلک عندنده استطاعت فعل ایله مساویدر مقدم و مؤخر اولمز واجب تعالی بیوردیکه ﴿اتُّمُّ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ [فاطر: ۱۵] ﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾ [الاعراف: ۱۸۸] [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق دردنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان ایمان جارحتین اوزره اولدیغنی حق یلمکدر یعنی قلب ایله لساندر حقیقت ایمان اولدرکه واجب تعالی نک وحدانیتنی قبله ییلوب و لسانله اقرار ایتکدر زیرا واجب تعالی واحددر ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشوری: ۱۱] در دیو قلب ایله تصدیق ایدوب و لسانی ایله اقرار ایله زرا بر کمنه لسانی ایله اقرار

ایدوب قلبی ایله تصدیق ایلهزه منافق اولور ودخی قلبی ایله بیلوب لسانی ایله اقرار ایلهزه کافر بالله اولور والحاصل ایمان لسان ایله اقرار ایدوب قلب ایله تصدیق اولدیغنی حق بیله [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق بشنجی مسئله

مؤمن اولان کسسه واجب اولان اولدرکه اکر بر کسسه واجب تعالیٰ بی قلبی ایله معرفت ایدوب لسانی ایله معرفت ایلهزه یعنی لسانی ایله اقرار ایلهزه کافر بالله اولور واکر لسانی ایله اقرار ایدوب قلبی ایله تصدیق ایلهزه منافق اولور واکر بر کسسه ایمان قلب ایلهدر لسان ایله دکلدردیرسه جهمی اولور اکر ایمان لسان ایلهدر قلب ایله دکلدردیرسه گرامی اولور واکر ایمان معرفت قلب ایله اولیوب قول بالللساندر دیرسه مَرُجَّی اولور واکر ایمان اقرار بالللسان و تصدیق بالقلب اولیوب فقط قلب ایله معرفتدر دیرسه اهل کتاب مثللودر زیرا اهل کتاب واجب تعالیٰ بی بیلولر اقرار و تصدیق ایلهزلر واکر بر کسسه ایمان لسانله اقرار و قبله معرفت و جَوَاحِلَه عملدر دیرسه مبتدع اولور و بو مذکور اولان طوائف جمله سی ضالاندر درلر مذهب حق اولدرکه ایمان لسانله اقرار ایدوب و قلبی ایله تصدیق ایلهکدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق التنجی مسئله

مؤمن اولان کسسه واجب اولان واجب تعالیٰ بی بر شیئه تشبیه ایلهیه زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه ﴿لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَیْءٌ وَهُوَ السَّمِیْعُ الْبَصِیْرُ﴾ [الشوری: ۱۱] اشیا جمعیسی مخلوقدر و مخلوقاته بر خالقدر لابددر عامل کندونک عملنه مشابه اولدیغی مثللو خالق مخلوقه مشابه اولمز انسان کندونک عملنه مشابه اولدیغی و قتده خالق اولویت ایله مخلوقه مشابه اولمز واکر بر کسسه واجب تعالیٰ نیک یدی یاخود لسانی یاخود جسمی واردر دیرسه کفردر لکن ید واجب تعالیٰ نیک صفات ازلیه سندندر سمع و بصر و علم و قدرت و حیات و اراده و کلام مثللودر بلا کیف ولا تشبیه بر صفتدر واکر بر کسسه واجب تعالیٰ بی توصیف ایدک دیرسه جواینده بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ • اللّٰهُ الصَّمَدُ • لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ • لَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ﴾ [اخلاص: ۱-۴] سوره سنی قرائت ایدوب وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ دیو جواب ویره [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق یدنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان واجب تعالی به مکان و بجئی و ذهاب و مخلوقاتک صفتندن بر صفت اثبات ایلیمه و ایمانک تمامی واجب تعالی بی بلوب ککیفیتی ایله مشغول اولما مقدر زیرا واجب تعالی حضرت موسی به خطاب اولدوق یوردیکه «یا مُوسَى اعْلَمْ وَلَا تَعْلَمْ اَتَيْنِي بِالْإِلَهِ وَلَا تَسْتَغِلُّ بِكَيْفِيَّتِي وَعَلِمَ إِنِّي رَازِقٌ وَلَا تَعْلَمُ مِنْ أَيْنَ أَرْزُقُ الْعِبَادَ» یعنی یا موسی بنی بیل ایکی دیو بیلک و بنی اله بیلک و کیفیتیم ایله مشغول اولمیک و بنی رازق بیل و عبادی زهدن رزق و یردیکمی بیلیمسن یونده صواب اولان الله تعالی مکان اوزره دکلدر و دخی مکانه محتاج دکلدر و عرش الله تعالی نك قدرتی ایله قائمدر و بجئی و ذهاب ایله توصیف اولمز زیرا بجئی الیه ذهابک اوچ معناسی وارددر یا خود بجئی ایله ذهاب کورنمز تا یقین اولدیغی وقتده کورینور یا خود قادر اولمز حتی یقین اولدیغی وقتده قادر اولور یا خود سماع ایلمز حتی یقین اولدیغی وقتده سماع ایدر اگر بر کمنه واجب تعالی بی یو شیلر ایله تشبیه ایدرسه کفردر اما آیات متشابهات و اخبار متشابهات حقنده واجب اولان الله تعالی دن اولدیغنه ایمان ایدوب تفسیر ایلیمه \* زیرا تفسیری مذهب تعطیلله داخل اولوب مبتدع اولور بزلره لازم و فرض اولان ایماندر تفسیری فرض دکلدر [عاقل ایچون یو قدری کافی]

### قرق شکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمنه یه واجب اولان کسب بعض اوقاتده فرض اولدیغنی حق بیلیمدر \* زیرا واجب تعالی حضرت مریمه خطاب اولدوق یوردیکه «وَهَؤُلَآءِ إِلَيْكَ يَجْعَلُ النَّحْلَ» [مریم: ۲۵] «وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا» [النبا: ۱۱] کسبک ترکی رخصتدر و کسب انکار بدعتدر اگر بر کمنه انکار ایدرسه گرامیدر و اگر بر کمنه رزق کسبدن بیلورسه کفردر مشرک تسمیه اولنور لایق اولان کسب تحت الیقیندر و یقینه توکلدر و کسب تحت الیقین اولدیغی وقتده کفردر \* زیرا واجب تعالی یوردیکه «اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ» [الروم: ۴۰] و دخی کسب رزقی زیاده قیلمز و کسبی ترک ایله رزق ناقص اولمز و دخی عاصیتک عصیان ایله رزق ناقص اولمز و محسنتک احسان ایله رزق زیاده اولمز \* زیرا واجب تعالی یوردیکه «وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءَ لِلْسَّائِلِينَ»

[فصلت: ۱۰] ابن عباس حضرت لرندن سنداقی صحیح اوله رق روایت اولندی که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لری بیوردیکه اکر بر کسنه کندو نفسنه صلاة وصیام مثللو کسب فرض اولندیغنی اعتقاد ایله رسه مبتدعدر و ابن عباس حضرت لرندن سؤال اولندی که قنغی کسب افضلدر جوانده بیوردیکه رؤس جبالدن جری نقل ایلمکدر اسنادی ثقه دن اوله رق اخبار اولندی که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لری بیوردیکه حلالدن کسبی طلب ایلمک فرض بعد القرضدر و ابن مسعود حضرت لرندن روایت اولندی و بیوردیکه بن شول کسنه به بغض ایدرمکه نه دنیا عملنده اولور نه آخرت عملنده اولور واستادی صحیح اوله رق عمر رضی الله تعالی عنه حضرت لرندن روایت اولندی که خطبه سنده بیوردیکه اکر سزلردن بر کسنه عمل ایدرسه جهد ایدرز و اکر بر کسنه عمل ایله رسه تهمت ایدرز ودخی دینلدی که جهد عبد دندر وتوفیق واجب تعالی دندر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### قرق طقوزنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه به واجب اولان ایمان عملدن بشقه وعمل ایماندن بشقه اولدیغنی حق بیله وهر طاعت ایمان دکلددر تنکه کفر معصیتدر وهر معصیت کفر دکلددر ودخی انبیای عظامک ایمانلری واحدددر و مساویدر لکن هر بر نبینک شریعتی ومنهاجی نبی آخرک شریعتدن غیردر اولیه اولدیغی وقتده انبیاء عظامک ایمانلری واحد اولوب و شریعتلری مختلفه اولدیغی وقتده معلوم اولدی که ایمان عمله مایندر \* زیرا جائز دکلددر که برینک ایمانی کثیر اولوب و آخرک ایمانی قلیل اوله ادله سی ظاهر در کورمز میسنکه ایمان دوام اوزره اولوب عمل دائمی دکلددر \* زیرا بر کسنه وقتندن مقدم نماز قیلسه نمازی جائز دکلددر و کذاک رمضان اورجنی شهر رمضانن مقدم طوتسه اورجی جائز دکلددر بر کافر جمیع خیراتی وطاعاتی قیلسه مؤمن اولمز زیرا ایمان عملدن مقدمدر ایمان دائمدر عمل وقت ایله در ودخی بر کافر مزبله ده ایمان ایله مشرف اولسه ایمانی جائز اولور و اکر مزبله ده نماز قیلره نمازی جائز دکلددر و اکر بر عورت حائضه اولدیغی حالده یاخود بر کسنه جنب اولدیغی حالده ایمان ایله مشرف اولورسه ایمانی صحیح اولور و اکر بو نجاست حالنده نماز قیلره نمازی جائز دکلددر ودخی مؤمن اولان کسنه بغیر عمل واجب

تعالیٰ نك فضلی ایله جنته داخل اولور بو ادله لردن ظاهر اولدیكه ایمان عمله مایندر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### النجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان محسن ایله مسینک ایمانی مساوی اولدیغنی حق بیله ودخی جبریل ومکائیل وسائر ملائکه ودخی جمیع انبیا وجمیع رسل وجمیع مؤمنینک ایمانلری مساویدر واکر بر کسنه عاصینک ایمانی مطیعک ایمانندن اقلدر دیرسه کاذبدر ومبتدعر \* زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه ﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ﴾ [آل عمران: ۱۸] یعنی مراد مؤمنیندر لکن افضلیت عمل ایله اولور مذهب حق اولدرکه رسل بشر رسل ملائکه دن افضلدر \* ورسول ملائکه عامه بشردن افضلدر وعامه بشر ملائکه دن افضلدر ملائکه کرامک بزم اوزریمزه افضلیتی اعمال وافضال ایله دریوخسه ایمان ایله دکلدر ایمان واحددر \* زیرا ملائکه ایمان ایلدیکی اشیایه بزم دخی ایمانغز وارددر وبزم ایمان کتوردیکمز اشیایه ملائکه نك دخی ایمانی وارددر بویله اولدیغی وقتده ملائکه نك ایمانی ایله بزم ایمانغز مساوی اولور واکر بر کسنه دیرسه که بزم ایمانغز جبرائیلک ایمانندن خیرلودر \* زیرا واجب تعالیٰ جبرائیلی خلق ایلدی عقل ویردی وشپوت ویرمدی ویزلری خلق ایلدی عقل وشپوت ویردی ودخی یزلی صلات وصوم وحج وزکات وجنابتدن اغتسال ایله امر ایلدی وبو مذکوراتی ادا ایلدی کمز وقتده بزم ایمانغز جبرائیلک ایمانندن خیرلودر دیرسه مبتدعر زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه ﴿فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنَ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا﴾ [البقرة: ۱۳۷] واکر بر کسنه واجب تعالیٰ یه وواجب تعالیٰ نك امرینه وواجب تعالیٰ دن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اتزال اولنان اشیایه ایمان کتوررسه مؤمن صادق اولور ولو زانی یاخود شارب الخمر یاخود قاتل اولسون اول کسنه نك ایمانی ایله ملائکه نك وانبیائی عظامک ایمانلری مساویدر اکر بر کسنه بوندن غیری کلام دیرسه مبتدعر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی برنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان بعد الموت بعثه اقرار ایلکدر واکر بر کسنه بعثی انکار ایدرسه کافر اولور ودهری تسمیه اولتور زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى﴾ [طه: ۵۵] واکر بر کمنسه انکار ایدرسه کفردر<sup>(۱۷)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کمنستهیه واجب اولان قیامت کوننی حق بیلکدر اکر بر کمنسه انکار ایدرسه کافر اولور ودخی قیامت کونی حقدور قیامت کونی ایچون عمل ایله حاضر اولوق واجبدر زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا﴾ [المؤمن: ۵۹]

(۱۷) [مترجم کندو تصرفیدر اصل متنده بویله بر عباره یوق] ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ﴾ [المؤمنون: ۱۶] ودخی بعثتک معناسی واجب تعالی موتایی قیورلرندن اجزاء اصلیه سنی جمع ایدوب ارواحلرنی اعاده ایدر\* زیر واجب تعالی بیوردیکه ﴿أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ • وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسَى خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ • قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ﴾ [یس: ۷۷-۷۹] بو آیات کریمه نك سبب نزولی مفسرینك اتفاق اوزره ابی ابن خلف رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب محاصمه ایلدیکه چورمش انسان عظمی قیروب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطاب اوله رق دیدیکه یا محمد سن ظن ایدرمسنکه بو چورمش وقیرلمش عظمی واجب تعالی احیا ایلیه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری جوابنده نعم احیا ایدر وسنی دخی بعد الموت احیا ایدوب جهنمه ادخال ایدر بیوردیلر ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ یعنی یمتوتون ﴿إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نَفَخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ﴾ [الزمر: ۶۸] یعنی قیورلرندن قائم اولوب سمایه نظر ایدرلر نه کونه تغیر اولنش وارضه نظر ایدرلر تبدیل اولنش وخصمالرینه نظر ایدرلر نصل اوله جق وحساب ایچون دعوت ایدن ملائکه یه نظر ایدرلر نه کونه حساب اوله جق ودنیاده قیلدقاری عمللرینه نظر ایدرلر وبابالرینه وانالرینه نظر ایدرلر شفاعت اولیوب هرکس کندو نفسی ایله مشغول اولورلر ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ﴾ یعنی قیورلرندن ﴿إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ﴾ [یس: ۵۱] یعنی قیورلرندن احیا اولدقاری حالده خروج ایدرلر ﴿قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾ [یس: ۵۲] وبو بعثتک حقتده آیات کریمه واحادیث شریفه ثابتدر اکر بر کمنسه انکار ایدرسه کافر اولور\*

﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعَقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ [الزمر: ٦٨] ﴿يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ﴾ [النبا: ١٨] ﴿وَتَزُودُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُوا﴾ [البقرة: ١٩٧] ﴿لِيَوْمِ الْقِصْلِ﴾ [المرسلات: ١٣] ﴿يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ • وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ﴾ [عبس: ٣٤-٣٥] ﴿يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ [المطففين: ٦] ﴿فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ﴾ [المعارج: ٤] واكر بر كسنه انكار ايدرسه كافر<sup>(١٨)</sup> [عاقل ايچون بو قدرى كافي]

### الى اوچنچى مسئله

(١٨) [مترجم كندو تصريفدر اصل متنده بويله بر عباره يوق] ﴿فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ﴾ [المعارج: ٤] واكر بر كسنه انكار ايدرسه كافر<sup>(١٨)</sup> ودخى واجب تعالى بيورديكه ﴿يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ﴾ [آل عمران: ١٠٦] وخبرده مرويدركه قيامت كوننده واجب تعالى صعيد واحده مخلوقات اولين و آخرينى جمع ايدوب وشمس دخى يقين اولوب قيامت كونتك حرارتى شديد اولور بعده جهنمدن بر بولت چيقار وملائكه لر ندا ايدرلر كه يا معشر اخلايق كندوكزى حرارتدن محافظه ايچون بولتك ظلته كيدك وخلايق دخى اوچ فرقه اولورلر \* بر فرقه سى مؤمنين \* بر فرقه سى منافقين وبر فرقه سى كافريندر واوچ فرقه اوله رق ظله واردقلىر وقته بولت دخى اوچ قسمه منقسم اولور بر قسمى حرارتدر وبر قسمى دخاندر وبر قسمى نوردر واجب تعالى بيورديكه ﴿انْطَلِقُوا إِلَى ظِلِّ ذِي ثُلَّةٍ شَعْبٍ﴾ [المرسلات: ٣٠] ودخى حرارت منافقينك باشلرنده قائم اولور \* زرا واجب تعالى بيورديكه ﴿نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ﴾ [التوبة: ٨١] ودخان كفارك باشلرنده قائم اولور \* زرا واجب تعالى بيورديكه ﴿يُخْرِجُوهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ﴾ [البقرة: ٢٥٧] ونور مؤمنلك باشلرنده قائم اولور \* زرا واجب تعالى بيورديكه ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾ [البقرة: ٢٥٧] ﴿يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرٰكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرٰى مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ [الحديد: ١٢] ودخى واجب تعالى بيورديكه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ﴾ [الحشر: ١٨] اى ايمان ايله متصف اولان كسنه الله تعالى به اتقا ايدك ودخى انسان نظر ايلسون قيامت كوني ايچون نه حاضر قبلشدر اكر بر كسنه بو آيات كريمه لرى انكار ايدوب قيامتى حق بيلزسه كافر اولور \*

مؤمن اولان کسمنه واجب اولان بر سلام ایله اوج رکعت صلات وتر اقرار ایله کدر  
اکر بر کسمنه صلات وتر بر رکعتدر دیو اعتقاد ایدرسه مبتدعدر واکر اوج رکعت  
اولدیغنی اعتقاد ایدوب بر رکعت قیلرسه ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عندنده انک  
اردنده نماز جائز دکدر واکر بر کسمنه صلات وتر بر رکعتدر وواجب تعالی دخی بردر  
دیرسه کفردر زیرا واجب تعالی واحددر حساب وعدد طریقجه دکدر ودخی  
واجب تعالی سنی مؤمن تسمیه ایلدی ونفسنی دخی مؤمن تسمیه ایلدی واکر  
کندوسی والله تعالی مساویدر دیرسه کفردر ومخالف اولان کسمنه دینلورکه سن  
واجب تعالی وتر تسمیه ایدرسن ودخی بو صلاتی وتر تسمیه ایدرسن وبو صلات وتر  
سنک فعلک وصفتکدر سن وسنک جمیع افعالک مخلوقدر واما واجب تعالی نک اسمی اولان  
وتر واجب تعالی نک صفتی اولوب غیر مخلوقدر ومخلوق اولان شی غیر مخلوق اولان شیئه  
تشبیه اولمز بو کفردر \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾ [الشوری: ۱۱]  
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه واجب تعالی سزله بر صلات اعطا  
بیوردیکه سزک ایچون دنیا وما فیها دن خیرلوردر اصحاب کرام دخی یا رسول الله قغنی  
صلاتدر دیو سؤال بیوردقلرنده جوابنده اول صلات صلات وتردر ودخی خبر آخرده  
بیوردیکه الله تعالی سزک صلاتکره اوج رکعت زیاده قیلدی اول صلات وتردر ووقتی  
صلات عشا ایله طلوع فجرک بیننده در وایی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه دن روایت  
اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری آخرنده بر سلام ایله اوج رکعت وتر  
نمازنی ادا بیوردی وآخرنده اوج کره سبحان الملك القدوس سبح قدوس بیوردیلر وعبد  
الله بن مسعود رضی الله تعالی عنه حضرتلردن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه  
وسلم حضرتلری اوج رکعت وتر نمازنی بر سلام ایله ادا ایدر ایدی ودخی اولکی رکعتده  
﴿سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى﴾ [الاعلی: ۱] وایکنجی رکعتده ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾  
[الکافرون]: واونجی رکعتده ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الاخلاص: ۱] سوره سنی قرائت  
ایلدی وابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلردن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله  
علیه وسلم حضرتلرینک زوجه سی وبنم خاتم میمونهنک عندنده بر کون نائم اولدیغم وقتده  
لیلدن بر مقدار مرور ایلدکنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری قائم اولوب

اوج رکعت صلاة وتر بر سلام ايله ادا ایلدی \* اما رسول الله صلی الله علیه وسلم  
 حضرتلرندن روایت اولنان خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم بر رکعت صلاة وتر ادا  
 ایلدی صکره اوج رکعت ادا ایلدی صکره بش رکعت ادا ایلدی و صکره یدی رکعت ادا  
 ایلدی و صکره طقوز رکعت ادا ایلدی و صکره اون بر رکعت ادا ایلدی و صکره اون اوج  
 رکعت ادا ایلدی بو خبر صلاة وتر نزلندن مقدمدر بعده جبرائیل علیه السلام وتری  
 اخبارندن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم صلاة وتری انجی بر سلام ايله اوج رکعت  
 قیلدی و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک اصحابی بو طریق اوزره اولدیلر  
 و بو بابده احادیث صحیحه کثیردر و سادات امتدن بعضیسی ذکر اولنورکه رسول الله صلی  
 الله علیه وسلم انلره جنت ايله شهادت ایلدی انلر ابوبکر و عمر و عثمان و علی و طلحه و زبیر  
 و سعد و سعید و عبد الرحمن بن عوف و ابو عبیده بن الجراح و غیر اصحاب کرام عبد الله بن  
 عباس و ابن مسعود و حسن و حسین و معاذ بن جبل و خذیفه بن یمان و انس بن مالک  
 و سلمان الفارسی و بلال الحبشی و ابی ایوب الانصاری و ابی امامه الباهلی و عایشه و حفصة  
 و میمونة و فاطمة الزهراء و یراء بن عازب و عبادة بن الصامت و ابی موسی الاشعاری و عمار  
 بن یاسر و عبد الله بن ابی اوفی و عکرمة و خالد بن الولید و قتاده \* و بونلرک امثالی اصحاب  
 کرام حضرتلری بیوردیلرکه یزلر حق مؤمنلر و دخی ایمان زیاده و نقصان اولمز و امامک  
 حَدَّثَ قَوْمَک حَدَّثَیْکُمْ وَ حَقَّقَیْکُمْ مَسْحَى جَائِز کورورز و اقامت ایکیشر ایکیشردر \* و دخی  
 امامه اقتدا اولندیغی و قتاده قرائت اولمز \* و دخی وتر بر سلام ايله اوج رکعتدر  
 و بیوردیلرکه یزلر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی بو منوال اوزره بولدرق و حسن  
 بصری حضرتلرندن روایت اولندیکه و بیوردیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک  
 اصحابندن اوچوز نفری کوردیم و بتشی اهل بدردن و جمیعسی رسول الله صلی الله علیه  
 وسلم حضرتلرندن روایت اولدرق بیوردیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری  
 بیوردیکه اکر بر کمنسه لا اله الا الله دیوسه اول کمنسه دن لسانکری حفظ ایدک  
 و مؤنلری ذنبی سببیلر تکفیر ایتیک و دخی مذکور اولان اصحاب کرامک جمیعسی  
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولدرق بیوردیلرکه تقدیرک خیری  
 و شری الله تعالی دندر و دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه ناسه مقاتله ايله

مامور اولند مکة اول ناس لا اله الا الله کله سی ایله قاتل اولنجیه قدر وانلر لا اله الا الله محمد رسول الله کله سی ایله مشرف اولدقلری و قتده بندن قانلرینی و اموالرینی حفظ ایلدیلر و دخی ایمان لسانله اقرار و قبله تصدیق و دخی عمل شرایع ایلدر و اهل قبله دن بر کسنه فوت ایتدکی و قتده نمازینی قیلک و ایمانکری شک ایلیمک و هر صالح و فاجرک اردنده نمازی قیلک و اهل قبله دن کسنه یه سیف ایله خروج ایلیمک و دخی تابعین و صالحیندن محمد بن کعب القرظی و عطاء بن ابی رباح و جعفر بن محمد الصادق و عمر بن عبد العزیز و میمون بن مهران و طاووس الیمانی و الربیع بن خثیم و وهب بن منبه و مالک بن دینار و کعب الاحبار و ثابت البنانی و محمد بن المنکدر و محمد بن سیرین و علقمة و ابراهیم النخعی و ابی حنیفة و ابی یوسف و محمد بن الحسن و الحسن بن زیاد و وکیع بن الجراح و عبد الله بن مبارک و یونلرک امثالی تابعیندن و صالحیندن یدی یوز مقداری جمیعسی بیوردیلرکه بزلر حقاً مؤمنلر و امامک اردنده قرائت اولمز و دخی و تر بر سلام ایله اوچ رکعتدر و اقامت ایکیشر ایکیشردر و امامک حدیثی قومک حدیثدر و دخی ایمان زیاده و نقصان اولمز و هر صالح و فاجرک اردنده نماز قیلورز و اهل قبله دن ذنبی سببیه کسنه یی تکفیر ایلیمز و خُفَیْتَه مسحی جائز کوررز طورغون از صو ایله ابدست المیز و دخی بزلر رسول الله صلی الله علیه و سلم و خلفاء الراشدین حضرتلرینی بو متوال اوزره بولدق دیو بیوردیلر \* و دخی عالمان و صالحیندن محمد بن مقاتل الرازی و عصام بن یوسف و ابی اللیث و ابی حفص البخاری و خلف بن ایوب و جارود بن معاذ و علی بن اسحق و ابی عمرو الضریر و ابی سلیمان الجرجانی و ابو القاسم الصفار و ابو احمد العیاض و یونلرک امثالی ائمه دیندن خراسان و عراق و ماوراء النهر علماسی درت یوز مقداری نفر جمیعسی سابقده اولان وجه اوزره بیوردیلرکه بزلر سادات امتی و زهادلری و عابدلری بو متوال اوزره بولدق و صالح المزی و ذی التون المصری و فضیل بن عیاض و ابی بکر الوراق و احمد بن حضرویه و ابی بکر الواسطی و ابی یزید البسطامی و ابراهیم بن ادهم و شقیق البلخی و حاتم الاصم و حامد اللفاف و معاذ اسقطی و ابراهیم السمرقندی و عمران بن ابی بکر و ابی زکریا و عتبة الغلام و ابو تراب النخشی و ابو القاسم الحکیم السمرقندی و زاهدلردن یونلرک امثالی جمیعسی بیوردیلرکه بزلر حقاً مؤمنلر و صلاة و تری بر سلام ایله اوچ رکعت ادا ایدرز \* و دخی

ایمانده شك ایلیمز وایمان زیاده و نقصان اولمز واقامت ایکیشر ایکیشردر واللمزى انجق افتتاح تکبیرنده رفع ایدرز و امامه مقتدی اولدیغمزده قرائت ایتمیز واهل قبله دن ذنبی سبیلله کسه بی تکفیر ایلیمز وهر صالح و فاجر کسه نك اردنده نمازی ادا ایدرز واهل قبله نك حقنده انجق خیری تکلم ایدرز وواجب تعالی دن خوف ایدرز وواجب تعالی نك فضلنی رجا ایدرز وجمیع اهل عراق وخرسان و ماوراءالنهر بو منوال اوزره درلر وبونک امثالی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن بشیوز حدیث روایت اولتمشدر بو احادیث شریفه کسه مخالفه ایلیمز انجق مبتدع اولان کسه مخالفت ایدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی دردنجی مسئله

مؤمن اولان کسه نه واجب اولان امامک حدثی قومک حدث اولدیغنی حق ییله وبر کسه امامک حدثی قومه حدث اولدیغنی حق ییلدیکی و قتده اردنده نماز جائز دکلدر \* زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «الْأَمَامُ ضَامِنٌ وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمِنٌ» واکر بر کسه دیرسه که بن کندو نمازم ادا ایدرم و امام کندو نمازنی ادا ایدر جواب ویریلورکه بو مذکور حدیث شریفه مخالف و دخی بو جماعتک فضیلتی حقنده اولان احادیث شریفه مخالفه ایش اولور بو جماعتک فضیلتنه انکار اولتمز واکر هرکس کندو نمازنی قیلدیغی و قتده امام اولان کسه یهودی یاخود نصرانی یاخود مجوسی یاخود نسواندن اولورسه دخی جائز اولمش اولور و بونک عدم جوازی اِظْهَرَ مِنَ الشَّمْشِدر [وهذا یکنی لمن شرح الله صدره للاسلام][عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی بشنجی مسئله

مؤمن اولان کسه نه واجب اولان طورغون آز صو ایله ابدست المسی جائز اولدیغنی حق ییله کدر و دخی قَلْتُکْ علامتی و مقداری بر طرفندن صوبی حرکت ایلدیکی و قتده جانب اخری حرکت ایدرسه قلیل اولمش اولور اندن ابدست المسی جائز اولمز و صو از اولوب نجاستک اثری ظاهر اولدیغی و قتده جائز اولور واکر بر کسه بو طورغون صودن ابدست المسی جائز کورسه اول کسه نك اردنده نماز جائز دکلدر \* زیرا اول کسه

صونجس اولدیغندن ابدست المامش اولور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی التنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان<sup>(۱۹)</sup> [خُفَّيْنَه مَسْحِي وَت حَدَثْن وَت حَدَثَه مَقِم ایچون بر کون بر کیجه مسافر ایچون اوچ کون اوچ کیجه در کم خفینه مسحی جایز کوزمرسه حق بیلیرسه رافضی در]<sup>(۲۰)</sup> [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی یدنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان قان وایرین و مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ جَرَحْتَن حَقْدِي وَتَه ابدستی نقض اولوب اعاده وضوئی حق بیلر وهر شیکه نجس اولوب انسانک باطنندن ظاهر نه تهن ایلدیکی وفته یاخود باطنندن ظاهر نه سیلان ایلدیکی وفته ابدستی نقض اولور وهر شیکه ظاهر دن باطنه دخول ایدر صومی افساد ایدر واکر بر کمنسیه حجامت ایدرسه یاخود بدنندن دم وَقِیحَ وَاَمَّا أَشْبَهَ ذَلِكَ أَشْيَا خَرُجَ ایدرسه قصد ایله اولسون یاخود غیر قصد اولسون بو اشیا لردن ابدستی اعاده ایلیرسه اول کمنسیه تکرار ائرنده نماز

(۱۹) [مترجم کندی تصدیق ااصل متنده بویله بر عباره یوق] مؤمن اولان کمنسیه واجب اولان ایکی خُفَّی چقاردن نصکره ایاقلرنی غسل ایلرینی حق بیلرک زیرا چپلاق ایاغه مسح جائز دکلدر مذهب روافضدر وشیعه طائفه سی ایاقلرنده خُفْ اولمیه رق چپلاق ایاغه مسحی جائز کوردیلر واکر بر کمنسیه جائز کوررسه رافضی اولور صحیح بخاریده و مسلبده سنداق صحیح اوله رق رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لردن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت لری بر قومی کوردیکه ابدست الدیلر و اوکجه لری پارلیور اصلا صو طوقنماش رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه «وَيْلٌ لِّلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ» یعنی ایاقلرنی غسل ایچوب چپلاق ایاغه مسح ایلین کمنسیه رسول الله صلی الله علیه وسلم ویل ایله اخبار بیوردیلر \*

(۲۰) [مترجم بو عبارتی ترجمه ایتنه ی اونونمش =] وینبی ان یری المسح علی الخفین حقاً للمقیم یوماً وليلةً وللمسافر ثلاثة ايام وليلها من وقت الحدث الى وقت الحدث ومن لم يمسح علی الخفین حقاً فهو رافضی \*

جائز دکلدر \* زیرا ابدستسز نماز قیلبش اولور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی سکرنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان ایمان زیاده ونقصان اولدیغنی حق بیله واکر بر کمنسه ایمان زیاده ونقصان اولور دیو اعتقاد ایدرسه مبتدعدر زیرا زیاده ونقصان ایمانده اولویوب انجی افعالده اولور ودخی زیاده ونقصان مخلوق اولان شیئه داخل اولورلر واکر ایمان زیاده ونقصان اولور دیرسه مخلوقتی ایله اقرار ایتش اولور واکر واجب تعالی نك قولى ﴿لِيُزَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ﴾ [الفتح: ۴] آیه کریمه سی ایله احتجاج ایدرلرسه جوابنده دینلورکه مفسرین حضرتلرینک تفسر صحیحی ابن عباس وعلی وجعفر بن محمد الصادق وحسن البصری وبونلرک امثالی بیوردیلرکه بو آیه کرمیده اولان ایمان یقیندر وبعضیلرک عندنده تصدیقدر وبعضیلرک عندنده بقادر وعلیاه صالحیندن کمنسه ایمانک زیاده ونقصان اولمسنه ذاهب اولمامشدر وقرآن کریمدن هر آیات کریمه نی کندور رأیک ایله ظاهر معناسی ایله تفسیر لایق دکلدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «مَنْ فَسَّرَ الْقُرْآنَ بِرَأْيِهِ فَقَدْ كَفَرَ» یعنی بر کمنسه اصحاب کرام وعلیانک اقولانه نظر ایتیوب کندور رأی ایله تفسیر ایدرسه کافر اولور وتفسیر صحیح اصحاب کرام وعلیاه عظامک تفسیریدر واجب تعالی بیوردیکه ﴿وَبَنَّا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ﴾ [البقرة: ۱۲۸] یعنی بُنِّتْنَا عَلَى الْإِسْلَامِ واکر ظاهری ایله تفسیر ایدرسکر واجب تعالی نك ﴿وَسَّيْلُ الْقُرْيَةِ﴾ [یوسف: ۸۲] یعنی إِنْ سَأَلَ أَهْلَ الْقَرْيَةِ آيَةَ كَرِيمَةٍ سنه نظر ایدک ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿فَإِنْ تَنَزَّعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ﴾ [النساء: ۵۹] یعنی بر شیئده تنازع ایلدیکرز وقتده واجب تعالی نك کاتبه وکلام رسوله رجوع ایدیکرز ودخی واجب تعالی بیوردیکه ﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ﴾ [الفیل: ۱] یعنی الم تخبر وقرآن کریمده بونک حقنده آیات کریمه کثیردر و لکن اقتصار اولندی وانسان اولان واجب تعالی نك کلامنی کندور رانی ایله تفسیر ایلیمه دخی بو عقل ایله تفسیر هر مدور شیئی جوز ظن ایلیمسی مثللودر کافر اولوب ناره دخول ایدر واکر سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردیکه «يُخْرَجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ إِيمَانٍ» یعنی

قلبندہ ذرّہ مقداری ایمان اولورسه جهنمدن خروج ایدر بو صورتده بو حدیثدن فهم اولنان ایمان زیاده ونقصان اولور دیرسه جوابنده دینلورکه ایمان لا اله الا الله قولندن اقلیدر دینلکده لا دیرسه جوابنده دینلورکه لا اله الا الله اکثرمیدر یاخود مثقال ذرّہ اکثرمیدر وخبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولندیکه یدی قات کوک ویدی قات ارض میزانک بر کفهسنه وضع اولنسه ولا اله الا الله کلهسی ایکنجی کفهسنه وضع اولندیغی وقتده لا اله الا الله کلهسی راجح اولور لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم بو مقامده ایماندن ماعدا اولان عملی مراد ایلدی لکن خبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولندیکه اگر بر کّمسنه لا اله الا الله محمد رسول الله دیرسه واجب تعالی اول کّمسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک شفاعتی ایله جهنمدن اخراج ایدر ومخالف اولان کّمسنه دینلورکه بر کّمسنه عملی صالحی قیلیدیغی وقتده واجب تعالی عفو ایدرسه ایمان کامل ایله مغفرت ایدر یاخود ایمان نقصان ایله مغفرت ایدر واکر ایمان قولاً وعملاً اولورسه اول کّمسنه جهنمدن خروج ایتر زرا عملی یوقدر بو قول شرعه مخالفدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهما رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکه رسول الله بیوردیکه اگر بر کّمسنه اَنَا مُؤْمِنٌ اِنْ شَاءَ الله تعالی دیرسه واجب تعالی نك امرندن خروج ایدر اگر ایمان زیاده ونقصان اولور دیرسه اسلامدن نصیبی یوقدر واکر ایمان مخلوقدر دیرسه کافر اولور ابی هریره رضی الله عنهدن روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمدن ایمانک زیاده ونقصان اولمسندن اصحاب کرام سؤال ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم جوابنده بیوردیکه زیاده ونقصان کفردر ایمان زیاده ونقصان اولمز وعمر بن عبد العزيزدن روایت اولندیکه ومنبرده بیوردیکه ایمان اهل هوانک توصیف ایلدیکه مثللو زیاده ونقصان اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم لیلئ معراجده امتنه بر لیل ونهارده الی وقت صلاقی ورسنهده الی آی صیامی بنی اسرائیله اولدیغی مثللو قبول ایدر ایدی ولكن واجب تعالی دن امتی ایچون تخفیفنی سؤال ایلدی حتی واجب تعالی الی وقت نمازی بش وقته والی آی صیامی بر آیه تخفیف ایلدی اگر بر کّمسنه ایمان قول ایله عملدر یاخود زیاده ونقصان اولور دیرسه اول کّمسنه لازم کّلورکه حضرت موسانک ایمانی محمد صلی الله علیه وسلمک ایماندن

اکثر اولور بو ایسه کفردر والحاصل ایمان زیاده ونقصان اولمز واکر بر کمنسه زیاده ونقصان اولور دیرسه کفردر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الی طقوزنجی مسئله

مؤمن اولان کمنسه یه واجب اولان ابلیس لعنه الله واجب تعالی یه عبادت ایلدیکی وقتده واجب تعالی نك وملائکک لرك عندنده ولوح المحفوظده مؤمن اولدیغنی حق بیله ودخی ابو بکر وعمر رضی الله تعالی عنهما صحنه عبادت ایتدکلری وقتده واجب تعالی نك وملائکک لرك عندنده ولوحده کافر اولدق لرنی حق بیله واکر بر کمنسه بوندن ماعدا کلام دیرسه مبتدع وجبری اولور ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن روایت اولندی وپیوردیکه شیئدن صاقتمق قَدَرْدَن فائده ویرمز لکن دعا قدری دفع ایدر تحقیقاً ابلیس لعنه الله واجب تعالی یه عبادت ایتدیکی وقتده واجب تعالی نك وملائکک لرك عندنده عبادت ایلدیکی مَدَدَه مؤمن ایدی \* زیرا بر کمنسه واجب تعالی یه ایمان ایتدیکی وقتده مؤمن حق اولور واکر بر کمنسه کفر ایله صحنه عبادت ایتدیکی وقتده حقاً کافر اولور واکر بر کمنسه کندو عندنده مؤمن حق اولورسه کذلک واجب تعالی نك عندنده مؤمن حق اولور واکر بر کمنسه کندو عندنده کافر حق اولورسه کذلک واجب تعالی نك عندنده دخی کافر حق اولور \* زیرا واجب تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مشرکین ایله قتالی امر پیوردیکه لا اله الا الله محمد رسول الله کلمه سی ایله قائل اولنه قدر مخالف اولان کمنسه یه سؤال اولنورکه واجب تعالی مؤمنین ایله قتاله امر پیوردی یاخود کافریرن ایله مؤمنین ایله قتاله امر محالدر واکر کفار اوئانه عبادت ایلدکلری وقتده مؤمنین ایسه لر قتال لایق دکلدر واکر بعضیسی مؤمن وبعضیسی کافر ایسه الله تعالی پیوردیکه یا محمد مؤمنین ایله قتال ایلیک ولکن مشرکین ایله قتال ایدک واکر بر کمنسه دیرسه که مؤمنون ازلده مؤمن حق اولوب حالنده تغییر اولتمز کائن آتی تغییر ایتمز اویله اولدیغنی وقتده قتال ایله امرک فائده سی ندر وعرض اسلامک فائده سی ندر واکر کافر لوح المحفوظده کافر اولدق لری مقید اولدیغنی وقتده بونلر کفرلرنده فعللری ایله معذور اولورلر دیرسه مذهب جبری اولوب کفردر مخالف اولان کمنسه دن سؤال اولنورکه آدم علیه السلام شجره دن اکلندن مقدم عاصی

ایدی یاخود مطیع ایدی یاخود واجب تعالی مطیع خلق ایلدی یاخود عاصی خلق ایلدی  
 وجوابنده واجب تعالی مطیع خلق ایلدی دیرسه سنک قولک ایله عاصی اولمز واکر  
 عاصی خلق ایلدی دیرسه سنک قولک ایله مطیع اولمز ودخی واجب تعالی ﴿وَعَصَىٰ آدَمُ  
 رَبَّهُ فَغَوَىٰ﴾ [طه: ۱۲۱] آیه کریمه سنک فائده سی اولمز \* ودخی سؤال اولنورکه واجب  
 تعالی ملائکه لره آدمه سجده ایله امر ایلدیکی وقتده ابلیس کافر ایدی یاخود مؤمن ایدی  
 اکر کافر ایسه الله تعالی سنک قولک ایله آدمه امر ایلدی \* زیرا واجب تعالی کافر لره  
 امر ایلدی ملائکه لره امر ایلدی بو صورتده ابلیس سجده نی ترک ایله معذور اولمش اولور  
 حالبوکه واجب تعالی بیوردیکه ﴿قَالَ مَا مَنَّكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ  
 خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ﴾ [اعراف: ۱۲] واجب تعالی ابلیسه سجده ایله امر  
 بیوردی واکر کافر اولیدی واجب تعالی امر ایلمز ایدی \* زیرا کافر ملک ایله عمل  
 یوقدر معلوم اولدیکه ابلیس مؤمن ایدی الله تعالی به عبادت قیلر ایدی سجده قیلهدی  
 زمانده کافر بالله اولوب مؤمنین دیوانندن اسمی محو اولنوب کافر یازلدی ودخی آدم علیه  
 السلام شجره دن اکلندن مقدم لوح المحفوظده مطیع اولوب شجره دن اکل ایلدیکی زمانده  
 عاصی اولوب مطیعیندن اسمی محو اولنوب عاصی کتب اولندی صکره توبه واستغفار  
 ایدوب الله تعالی نک رحمتی ایله توبه سی قبول اولنوب مطیعین جمله سته اسمی کتب اولندی  
 وهاروت ایله ماروت ودخی قایل ابن آدم علیه السلام لوحده مؤمن ایدی الله تعالی نک  
 حکمنه راضی اولیب قردادشی هایلی قتل ایلدیکی وقتده مؤمنین جمله سندن اسمی محو  
 اولنوب کافر یازلدی وكذلك سحرة فرعون ساحر اولدقلری مدتده اسملری لوحده ساحر  
 اولوب ایمان ایله مشرف اولدقلرنده مؤمنین دقتینه مکتوب اولندیلر وكذلك ابو بکر وعمر  
 صحنه عبادت ایلدکلری وقتده اسملری لوحده کافر اولوب ایمان ایله مشرف اولدقلرنده  
 مؤمنین دقتینه مکتوب اولندیلر وكذلك بلعم بن باعور وقارون وثلعبه \* ودخی واجب  
 تعالی جمیع احوالده قادردر فعل ما شاء ویفعل ما یشاء زیرا بیوردیکه ﴿يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ  
 وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾ [الرعد: ۳۹] سعیدی شقی وشقی بی سعید قیلر وکافر مؤمن  
 ومؤمنی کافر قیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه انسان کافر اولدیغی حالده تولد  
 ایدر وکافر اولدیغی حالده تعیش ایدر ومؤمن اولدیغی حالده فوت ایدر وبونک حقنده

اخبار چوقدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### التمسجی مسئله

مؤمن اولان کسمسه و واجب اولان واجب تعالیٰ نك امری مُحِبِّهِ حَقِّی سَبَبِی ایله ساقط اولدیغنی حق بیله واکر بر کسمسه مُحَبَّتِ اللّٰهِ تعالیٰ بی دعا ایدرسه درت شینده تصدیق اولنور اولکیسی واجب تعالیٰ نك امری حَقْنده قصر ایتمکدر وایکنجیسی واجب تعالیٰ نك نهی ایلدیکی شینده تَقْصیر ایتمکدر و اوچنجیسی واجب تعالیٰ نك جمیع حکمه راضی اولمقدردرنجیسی واجب تعالیٰ نك جمیع مخلوقاتنه ترحم ایلکدر واکر بر کسمسه دیرسه که بزلر اللّٰهُ تعالیٰ نك احبّاسندن ایز و محبة اللّٰهُ اولدقدنصکره ترك صلاة ارتکاب معاصی ضرر ویرمز بو اعتقاد باطلدر \* زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه ﴿قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِیْ یُحِبِّکُمُ اللّٰهُ﴾ [آل عمران: ۳۱] یعنی بزم واجب تعالیٰ به اتّباعمز واجب تعالیٰ نك فرائضی ورسولک سنتی ادا ایله اولور واکر بر کسمسه رسول اللّٰهک سنتی ترك ایلسه فاسق اولور و فاسق اولان کسمسه محبة اللّٰهُ تعالیٰ به صالح اولمز واکر بر کسمسه بویله اعتقاد ایلرزه مبتدع اولور و مبتدع اولان کسمسه حبیب اللّٰهُ اولمز [اللّٰهک دشمنی اولور] \* رسول اللّٰهک سنتی ترك ایلدیکی وقتده بویله اولورسه واجب تعالیٰ نك فرائضی ترك ایلدیکی حالده نَصْل اولور واجب اولان محبوبک عملی عمل ایلیه وفعلی قولی تصدیق ایلیه \* زیرا واجب تعالیٰ بیوردیکه ﴿اِلَیْهِ یَصْعَدُ الْکَلِمُ الطَّیِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ یَرْفَعُهُ﴾ [فاطر: ۱۰] واکر تکلیف اللّٰهُ تعالیٰ نك عبادندن مُحَبَّتِ ایله ساقط اولیدی خلیل ابراهیم علیه السلامدن ساقط اولور ایدی \* زیرا واجب تعالیٰ خلیل اتخاذا ایلدی حتی نماز قیلدیغی وقتده واجب تعالیٰ نك هیبتندن قلبندن بر حس مسموع اولور ایدی \* ودخی واجب تعالیٰ نك احبّاسندن امر ساقط اولیدی رسول اللّٰهُ صلی اللّٰهُ علیه وسلم حضرتلرندن ساقط اولور ایدی واجب تعالیٰ مخلوقاتی بیننده اختیار ایدوب و بیوردیکه ﴿لِیَغْفِرَ لَکَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِکَ وَ مَا تَاَخَّرَ﴾ [الفتح: ۲] ومع هذا واجب تعالیٰ به عبادت ایلدی وحتی نماز قیلدیغی وقتده جوفندن قلبک ذکر مسموع اولور ایدی وحضرت آدمک اولادندن محمد و ابراهیم علیهما السلامدن ساقط اولدقدنصکره غیردن نصل ساقط اولور واکر بر کسمسه ساقط اولور دیرسه مبتدعدر [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الشمس برنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان سوء خاتمه سی ایچون واجب تعالی دن خوف ایتمکدر زرا انسان بیلزکه دنیاده خروج ایلدیکی وقتده ایمان ایله خروج ایدر یاخود کفر ایله خروج ایدر خوف خاتمه جمیع مسلمینه فرضدر زرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ﴾ [اعراف: ۹۹] ﴿أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ [المائدة: ۹۸] ﴿وَلَتَنْظُرُنَّ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ﴾ [الحشر: ۱۸] ﴿وَخَافُونَ﴾ [آل عمران: ۱۷۵] رسول الله صلی الله علیه وسلم واجب تعالی دن نقل اوله رق واجب تعالی بیوردیکه بن عبدمه ایکی خوفی وایکی امنیتی جمع ایلمم اکبر بر کسنه دنیاده بندن خوف ایدر سه اول کسنه فی آخرته امین قیلرم اکر بر کسنه دنیاده بندن امین اولور سه آخرته خوف ایدر امام مسلمین ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بیوردیکه دنیادان خروج ایلدیکی وقتده عبددن ایمانک سلبنک سببی اکثریا خاتمه دن خوف ایتمکدر واکر بر کسنه خاتمه ایچون اتقا ایلر سه مرجئی وجرئی تسمیه اولنور [عاقل ایچون بو قدری کافی]

### الشمس ایکنجی مسئله

مؤمن اولان کسنه یه واجب اولان واجب تعالی نک رحمتدن امید ی قطع ایلیمه ولو کلاه کجائی مرتکب اولسون واکر بر کسنه واجب تعالی نک رحمتدن امید ی قطع ایدر سه کافر اولور مؤمن اولان کسمه جمیع اهل ارضک ذنوبی مرتکب اولسون واجب اولان امید ی قطع ایلیمه \* زرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّهُ لَا يَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ [یوسف: ۸۷] اکر بر مؤمن اولان کسنه بیک مؤمنی قتل ایلسه یاخود بیک مؤمنه ایله زنا قیلسه وثمار قیلسه واوروج طوتمسه وزکاة ویرمسه وحی ادا ایلسه وغسل ایلسه وکفره مؤدی اولمیان ذنوبک جمیعینی ایشلسه [اللهک وحدانیتنه وکلا برینه وپیغمبر لرینه وآخرت کونونه وبعثه وحسابه وجنته وجهنمه ایمانی اقرار ایلدیکی مدتحه] (۲۱) ینه مؤمن حق اولور واکر توبه ایدر سه واجب تعالی توبه سنی قبول ایدر واکر دنیادان توبه سز خروج ایدر سه اول کسنه واجب تعالی نک مشیتنده در دیر سه عدلی ایله عذاب ایدر و دیر سه فضلی ایله غفو ایدوب رحمتی ایله جنته ادخال ایدر واکر بر کسنه (۲۱) [مترجم بو عبارتی ترجمه الله فی اونوتمش] = فانه مؤمن حقاً یقر بوحدانیه وکتبه ورسوله والیوم الآخر والبعث والحساب والجنة والنار \*

بو ذنوب ایله کافر اولور دیرسه اول کمنسه کافردر حوروی تسمیه اولنور واکر بر کمنسه دیرسه که بو مؤمن بو ذنوب ایله دنیادن توبه سز خروج ایدرسه جهنمده مخلد اولور دیرسه کافر اولور معتزلی تسمیه اولنور واکر بر کمنسه مؤمنه ذنوبی ضرر ویرمز دیرسه کافر اولور مرجئی تسمیه اولنور \* زیرا واجب تعالی بیوردیکه ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ [النساء: ۴۸] ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ [الزمر: ۵۳] ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ [آل عمران: ۱۳۵] ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ [النساء: ۱۱۰] [عاقل ایچون بو قدری کافی] والحمد لله رب العالمین الصلاة

\*\*\*\*\*والسلام علی رسولہ محمد وآلہ واصحابہ اجمعین آمین تم\*\*\*\*\*

وكان تمام طبعه بدار الطباعة القاهرة \* الكائمه ببولاق مصر القاهرة \* ملحوظا بعين عناية ناظرها السني المراتب حضرة حسين افندي الملقب براتب ومنقولاً من نسخة مترجمها عيني افندي البلغاري ومشمولاً بتصحيحه لدى الطبع بمعرفة كل من الضعيفين مصطفى المورهوى ومحمود الداغستاني \* يسر الله لهما الاماني على ذمة الشريف مصطفى افندي وكان ذلك في اواخر المحرم الحرام سنة ثمان وخمسين ومائتين بعد الف من هجرة خاتم الرسل الكرام صلى الله عليه وسلم وعلى آله واصحابه بدور التمام \*\*\*\*\*

\*تم تحقيق الكتاب بعون الملك الوهاب سنة واحد واربعين واربعمائة\*

\*والف عن يد العبد الفقير محمد بن صلاح الدين\*

\*ابن محمد التركي في بلدة انقره صلى الله\*

\*على سيدنا محمد وعلى آله\*

\*وصحبه اجمعين\*

۴۴۴۴۴

۴۴۴۴

۴۴۴

۴۴

۴







herkesi minnet ve rahmetle anmak istiyorum. Allah Onlardan razı olsun! İnşallah bütün bu gayretler, Ruz-i mahşerde taksiratımızın affına vesile olur. Gayret bizden, tevfik Allah'tan!

### **Tercümede Kullandığım Yazma Nüshalar:**

- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, es-Sevadü'l Azam, Arşiv No: 06 Mil Yz A 6239.
- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, es-Sevadü'l Azam, Arşiv No: 06 Mil Yz A 7491/2.

### **Tercümede Kullandığım Matbu Kitaplar:**

- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, es-Sevadü'l Azam fi'l Kelam, İstanbul : , 1305 H/1887.
- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, Kitabü's Sevadü'l Azam, müt.: Aynî Efendi el-Bulgarî; tsh.: Mustafa el-Moravî, Mahmud ed-Dağıstanî, Kahire : , 1258 H/1842
- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, Kitabü's Sevadü'l Azam, Kahire : , 1253 H/1837.
- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, İzahlı Sevadü'l Azam Tercümesi, Müt: Hüsamettin Vanlıoğlu ve diğer, Muallim Neşriyat, İstanbul, 2017.
- Ebu'l Kasım el-Hakim es-Semerkandi, es-Sevadü'l Azam, Yasin Yayıncılık, İstanbul, 2001.

06/02/2020

12 Cemaziyelahir 1441

**Muhammed Fatih Özdemir**

Bu Türk azdır deyü itme bahane  
Odun bir şulesi besttir cihane  
Suzi NAKŞİ

Sünnilik Türk gücüdür.  
Şair Türk İsmet ÖZEL

## Îzâhât

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين

1. Ayni Efendi'nin es-Sevadül Azam tercümesini, bazı düzeltmeler yaparak yeniden neşretmiş bulunuyorum. Neşre hazırladığım, Türkçe tercüme, Kur'an harfleriyle yazılmış ilk Sevadül Azam tercümesi olma özelliğine sahip. Ayni Efendi'nin yaptığı tercümenin bazı kusurları da yok değil. Kitabı neşre hazırlarken, es-Sevadül Azam'ın arapça aslında yer alan fakat mütercimmin tercüme etmediği yerler olduğunu tespit ettim. Bu tercüme edilmeyen yerleri köşeli prantez içerisinde tercüme ettim. Arapça ibarelerini dipnotlar şeklinde naklettim. Yine Ayni Efendi'nin yaptığı tercümede, kitabın arapça aslında olmayan, Ebu'l Muin en-Nesefi (ö.508) ve Gazali (ö.505) gibi Hakim es-Semarkandi'den (ö.342) -Allah Onlardan razı olsun.- çok sonra yaşamış alimlerden, ayrıca asıl metinde olmadıklarını belirmeksizin iktibaslarda bulunduğunu tespit ettim. Bu iktibasları dipnotlar şeklinde ana metinden ayırdım. Böylece tercüme kusurlarından ayıklanmış oldu. Metinde geçen ayet-i kerimleri ve hadis-i şerifleri ayrı paranteze aldım. İşi uzatmamak için hadislerin tahrir işini Sevad'ul Azam'ın arapça metnini neşredeceğim zamana ertelemeyi uygun gördüm. Bu neşir sırasında istifade ettiğim yazma va matbu kitapları ayrıca belirttim.

2. Başta eserin müellifi, mütercimi olmak üzere ve emeği geçen

© Her hakkı mahfuzdur.

tercüme  
Aynî Efendi

neşre hazırlayan  
Muhammed Fatih Özdemir

1. Baskı Ocak 2020/1441

ISBN 978-605-82634-3-7

tasarım/dizgi  
Muhammed Fatih Özdemir

[www.ibnihisam.com](http://www.ibnihisam.com)  
[bilgi@ibnihisam.com](mailto:bilgi@ibnihisam.com)

**Türkler İçin Akâid Tercümeleri: ③**

**HAKÎM es-SEMARKANDÎ**

**es-SEVÂDÜ'L AZAM  
TERCÜMESİ**

**Mütercim: Aynî Efendi**

**Tashih Mustafa el-Moravî, Mahmud ed-Dağistanî**

**Neşre Hazırlayan**

**Muhammed Fatih Özdemir**